

Prin prezenta vă expediem sesizarea privind excepția de neconstituționalitate ridicată în cauza 1-420/2025, pendinte la Judecătoria Ungheni.

De la : Natalia Postica

mar., 15 sept., 2026 12:24

Subiect : Prin prezenta vă expediem sesizarea privind excepția de neconstituționalitate ridicată în cauza 1-420/2025, pendinte la Judecătoria Ungheni.

2 fișiere atașate

Către : secretariat@constcourt.md

 Anexe.pdf
15 MB

 Sesizare Excepție de Neconstitutionalitate.signed.pdf
1 MB

CURTEA CONSTITUȚIONALĂ A REPUBLICII MOLDOVA

str. Alexandru Lăpușneanu nr. 28,
Chișinău MD 2004,
Republica Moldova

SESIZARE
PRIVIND EXCEPȚIA DE
NECONSTITUȚIONALITATE

prezentată în conformitate cu articolul 135 alin. (1) lit. a) și lit.g) din
Constituție

I – AUTORUL SESIZĂRII

1. Nume/denumire	Judecătoria Ungheni
2. Judecător	Ion Ghizdari
3. Adresa	mun. Ungheni, str. Națională 10/1
4. Tel/fax	023622554, 023681806.

II – OBIECTUL SESIZĂRII

Prezenta sesizare privind excepția de neconstituționalitate are ca obiect controlul constituționalității art. 285 alin. (2) pct. 1), art. 350 alin. (1), art. 332 alin. (1) și art. 391 alin. (1) pct. 1) Cod de procedură penală din Codul de procedură penală, în măsura în care acestea sunt interpretate și aplicate în sensul în care încetarea procesului penal în ședința preliminară este condiționată de recunoașterea vinovăției inculpatului și interzice instanței de judecată să dispună încetarea procesului penal pe motivul împăcării părților în cadrul ședinței preliminare, fiind o condiție restrictivă absentă din textul legii, în lumina prevederilor art. art. 6, 20, 21 și 23 alineatul (2) din Constituție.

III – CIRCUMSTANȚELE LITIGIULUI EXAMINAT DE CĂTRE INSTANȚA DE JUDECATĂ

Pe rolul Judecătoriei Ungheni se afla spre judecare cauza penală de învinuire a inculpatului Pelin Dorin de săvârșirea infracțiunii prevăzute de art. 166 alin. (1) Cod penal.

În ședința preliminară partea vătămată și inculpatul au depus cereri prin care au solicitat încetarea procesului penal, din motiv că părțile s-au împăcat.

IV – EXPUNEREA PRETINSEI SAU A PRETINSELOR ÎNCĂLCĂRI ALE CONSTITUȚIEI, PRECUM ȘI A ARGUMENTELOR ÎN SPRIJINUL ACESTOR AFIRMAȚII

În opinia instanței, prevederile art. 285 alin. (2) pct. 1), art. 350 alin. (1), art. 332 alin. (1) și art. 391 alin. (1) pct. 1) Cod de procedură penală din Codul de procedură penală, în măsura în care acestea sunt interpretate și aplicate în sensul în care încetarea procesului penal în ședința preliminară este condiționată de recunoașterea vinovăției inculpatului și interzice instanței de judecată să dispună încetarea procesului penal pe motivul împăcării părților în cadrul ședinței preliminare, fiind o condiție restrictivă absentă din textul legii, sunt criticabile sub aspect constituțional, iar constituționalitatea acestora urmează a fi apreciată de Onorata Curte, prin în lumina prevederilor art. art. 6, 20, 21 și 23 alineatul (2) din Constituția Republicii Moldova, din considerentele prezentate în continuare.

LEGISLAȚIA PERTINENTĂ

CONVENȚIA EUROPEANĂ PENTRU APĂRAREA DREPTURILOR OMULUI ȘI LIBERTĂȚILOR FUNDAMENTALE (adaptată la Roma la data de 04 noiembrie 1950).

Articolul 5.

Dreptul la libertate și la siguranță

1. Orice persoană are dreptul la libertate și la siguranță. Nimeni nu poate fi lipsit de libertatea sa, cu excepția următoarelor cazuri și potrivit căilor legale:

[...] c. dacă a fost arestat sau reținut în vederea aducerii sale în fața autorității judiciare competente, atunci când există motive verosimile de a se bănui că a săvârșit o infracțiune sau când există motive temeinice ale necesității de a-l împiedica să săvârșască o infracțiune sau să fugă după săvârșirea acesteia; [...]

Articolul 6.

Dreptul la un proces echitabil

1. Orice persoană are dreptul la judecarea cauzei sale în mod echitabil, în mod public și în termen rezonabil, de către o instanță independentă și imparțială, instituită de lege, care va hotărî fie asupra încălcării drepturilor și obligațiilor sale cu caracter civil, fie asupra temeiniciei oricărei acuzații în materie penală îndreptate împotriva sa. Hotărârea trebuie să fie pronunțată în mod public, dar accesul în sala de ședință poate fi interzis presei și publicului pe întreaga durată a procesului sau a unei părți a acestuia, în interesul moralității, al ordinii publice ori al securității naționale într-o societate democratică, atunci când interesele minorilor sau protecția vieții private a părților la proces o impun, sau în măsura considerată absolut necesară de către instanță când, în împrejurări speciale, publicitatea ar fi de natură să aducă atingere intereselor justiției

2. Orice persoană acuzată de o infracțiune este prezumată nevinovată până ce vinovăția sa va fi legal stabilită. [...]

Articolul 8.

Dreptul la respectarea vieții private și de familie

1. Orice persoană are dreptul la respectarea vieții sale private și de familie, a domiciliului său și a corespondenței sale.

2. Nu este admis amestecul unei autorități publice în exercitarea acestui drept decît în măsura în care acest amestec este prevăzut de lege și dacă constituie o măsură care, într-o societate democratică, este necesară pentru securitatea națională, siguranța publică, bunăstarea economică a țării, apărarea ordinii și prevenirea faptelor penale, protejarea sănătății sau a moralei, ori protejarea drepturilor și libertăților altora.

Articolul 10.

Libertatea de exprimare

1. Orice persoană are dreptul la libertate de exprimare. Acest drept include libertatea de opinie și libertatea de a primi sau a comunica informații ori idei fără amestecul autorităților publice și fără a ține seama de frontiere. Prezentul articol nu împiedică Statele să supună societățile de radiodifuziune, cinematografie sau televiziune unui regim de autorizare.

2. Exercițarea acestor libertăți ce comportă îndatoriri și responsabilități poate fi supusă unor formalități, condiții, restrângeri sau sancțiuni prevăzute de lege care, într-o societate democratică, constituie măsuri necesare pentru securitatea națională, integritatea teritorială sau siguranța publică, apărarea ordinii și prevenirea infracțiunilor, protecția sănătății, a moralei, a reputației sau a drepturilor altora, pentru a împiedica divulgarea informațiilor confidențiale sau pentru a garanta autoritatea și imparțialitatea puterii judecătorești.

Articolul 1. Protocolul 1.

Protecția proprietății

Orice persoană fizică sau juridică are dreptul la respectarea bunurilor sale. Nimeni nu poate fi lipsit de proprietatea sa decât pentru cauză de utilitate publică și în condițiile prevăzute de lege și de principiile generale ale dreptului internațional.

Dispozițiile precedente nu aduc atingere dreptului statelor de a adopta legile pe care le consideră necesare reglementării folosirii bunurilor conform interesului general sau pentru a asigura plata impozitelor ori a altor contribuții, sau a amenzilor.

Articolul 2. Protocolul 4.

Libertatea de circulație

1. Oricine se găsește în mod legal pe teritoriul unui stat are dreptul să circule în mod liber și să-și aleagă în mod liber reședința sa.

2. Orice persoană este liberă să părăsească orice țară, inclusiv pe a sa.

3. Exercițarea acestor drepturi nu poate face obiectul altor restrângeri decât acelea care, prevăzute de lege, constituie măsuri necesare într-o societate democratică pentru securitatea națională, siguranța publică, menținerea ordinii publice, prevenirea faptelor penale, protecția sănătății sau a moralei, ori pentru protejarea drepturilor și libertăților altora.

4. În anumite zone determinate drepturile recunoscute în paragraful 1 pot face obiectul unor restrângeri care, prevăzute de lege, sunt justificate de interesul public într-o societate democratică.

CONSTITUȚIA REPUBLICII MOLDOVA

Articolul 4

Drepturile și libertățile omului

(1) Dispozițiile constituționale privind drepturile și libertățile omului se interpretează și se aplică în concordanță cu Declarația Universală a Drepturilor Omului, cu pactele și cu celelalte tratate la care Republica Moldova este parte.

(2) Dacă există neconcordanțe între pactele și tratatele privitoare la drepturile fundamentale ale omului la care Republica Moldova este parte și legile ei interne, prioritate au reglementările internaționale.

Articolul 6

Separația și colaborarea puterilor

În Republica Moldova puterea legislativă, executivă și judecătorească sunt separate și colaborează în exercitarea prerogativelor ce le revin, potrivit prevederilor Constituției.

Articolul 8

Respectarea dreptului internațional și a tratatelor internaționale

(1) Republica Moldova se obligă să respecte Carta Organizației Națiunilor Unite și tratatele la care este parte, să-și bazeze relațiile cu alte state pe principiile și normele unanim recunoscute ale dreptului internațional. [...]

Articolul 20

Accesul liber la justiție

(1) Orice persoană are dreptul la satisfacție efectivă din partea instanțelor judecătorești competente împotriva actelor care violează drepturile, libertățile și interesele sale legitime.

(2) Nicio lege nu poate îngreuna accesul la justiție.

Articolul 21

Prezumția nevinovăției

Orice persoană acuzată de un delict este prezumată nevinovată până când vinovăția sa va fi dovedită în mod legal, în cursul unui proces judiciar public, în cadrul căruia i s-au asigurat toate garanțiile necesare apărării sale.

Articolul 23

Dreptul fiecărui om de a-și cunoaște drepturile și îndatoririle

(1) Fiecare om are dreptul să i se recunoască personalitatea juridică.

(2) Statul asigură dreptul fiecărui om de a-și cunoaște drepturile și îndatoririle. În acest scop statul publică și face accesibile toate legile și alte acte normative.

Articolul 25

Libertatea individuală și siguranța persoanei

(1) Libertatea individuală și siguranța persoanei sunt inviolabile.

(2) Percheziționarea, reținerea sau arestarea unei persoane sunt permise numai în cazurile și cu procedura prevăzute de lege.

[...]

(6) Eliberarea celui reținut sau arestat este obligatorie dacă motivele reținerii sau arestării au dispărut.

Articolul 27
Dreptul la libera circulație

- (1) Dreptul la libera circulație în țară este garantat.
- (2) Oricărui cetățean al Republicii Moldova îi este asigurat dreptul de a-și stabili domiciliul sau reședința în orice localitate din țară, de a ieși, de a emigra și de a reveni în țară.

Articolul 28
Viața intimă, familială și privată

Statul respectă și ocrotește viața intimă, familială și privată.

Articolul 32
Libertatea opiniei și a exprimării

- (1) Oricărui cetățean îi este garantată libertatea gândirii, a opiniei, precum și libertatea exprimării în public prin cuvânt, imagine sau prin alt mijloc posibil.
- (2) Libertatea exprimării nu poate prejudicia onoarea, demnitatea sau dreptul altei persoane la viziune proprie.
- [...]

Articolul 46
Dreptul la proprietate privată și protecția acesteia

- (1) Dreptul la proprietate privată, precum și creanțele asupra statului sunt garantate.
- [...]
- (4) Bunurile destinate, folosite sau rezultate din infracțiuni ori contravenții pot fi confiscate numai în condițiile legii.
- (5) Dreptul de proprietate privată obligă la respectarea sarcinilor privind protecția mediului înconjurător și asigurarea bunei vecinătăți, precum și la respectarea celorlalte sarcini care, potrivit legii, revin proprietarului.

Articolul 54
Restrângerea exercițiului unor drepturi sau al unor libertăți

- (1) În Republica Moldova nu pot fi adoptate legi care ar suprima sau ar diminua drepturile și libertățile fundamentale ale omului și cetățeanului.
- (2) Exercițiul drepturilor și libertăților nu poate fi supus altor restrângeri decât celor prevăzute de lege, care corespund normelor unanim recunoscute ale dreptului internațional și sînt necesare în interesele securității naționale, integrității teritoriale, bunăstării economice a țării, ordinii publice, în scopul prevenirii tulburărilor în masă și infracțiunilor, protejării drepturilor, libertăților și demnității altor persoane, împiedicării divulgării informațiilor confidentiale sau garantării autorității și imparțialității justiției.
- (3) Prevederile alineatului (2) nu admit restrângerea drepturilor proclamate în articolele 20-24.
- (4) Restrângerea trebuie să fie proporțională cu situația care a determinat-o și nu poate atinge existența dreptului sau a libertății.

Articolul 60
Parlamentul, organ reprezentativ suprem și legislativ

(1) Parlamentul este organul reprezentativ suprem al poporului Republicii Moldova și unica autoritate legislativă a statului.

Articolul 66 **Atribuțiile de bază**

Parlamentul are următoarele atribuții de bază:

a) **adoptă legi**, hotărâri și moțiuni;

Articolul 72 **Categorii de legi**

(1) Parlamentul adoptă legi constituționale, legi organice și legi ordinare.

(2) Legile constituționale sunt cele de revizuire a Constituției.

(3) Prin lege organică se reglementează:

[...]

n) infracțiunile, pedepsele și regimul executării acestora;

[...]

Articolul 114 **Înfăptuirea justiției**

Justiția se înfăptuiește **în numele legii** numai de instanțele judecătorești.

LEGEA nr. 100 din 22.12.2017 cu privire la actele normative

Articolul 60. Codul

(1) Codul este un act normativ adoptat de către Parlament care cuprinde, într-un sistem unitar, cele mai importante norme juridice dintr-o anumită ramură a dreptului.

(2) Structura codului reflectă sistemul ramurii de drept respective.

(3) Codul trebuie să întrunească următoarele trăsături calitative:

a) precizia;

b) claritatea;

c) logica;

d) integralitatea;

e) caracterul practic.

CODUL PENAL nr. 985-XV din 18.04.2002 (în vigoare 12.06.2003)

Republicat: Monitorul Oficial al R.Moldova nr.72-74 art.195 din 14.04.2009
Monitorul Oficial al R.Moldova nr.128-129 art.1012 din 13.09.2002

Articolul 109. Împăcarea

(1) Împăcarea este actul de înlăturare a răspunderii penale pentru infracțiuni ușoare sau mai puțin grave, prevăzute la capitolele II–III, V–VI și la art.264 alin.(1) din Partea specială, precum și în cazurile prevăzute de procedura penală, dacă persoana nu are antecedente penale pentru infracțiuni similare comise cu intenție sau dacă în privința ei nu a mai fost dispusă încetarea procesului penal, ca urmare a împăcării, pentru infracțiuni similare comise cu intenție

în ultimii cinci ani. În cazul minorilor, împăcarea părților poate fi aplicată și pentru infracțiuni ușoare sau mai puțin grave, prevăzute la capitolul IV din Partea specială, precum și pentru infracțiuni grave, prevăzute la capitolele II–III și V–VI din Partea specială.

(2) Împăcarea este personală și produce efecte juridice din momentul pornirii urmăririi penale și pînă la retragerea completului de judecată pentru deliberare.

(3) Pentru persoanele lipsite de capacitate de exercițiu, împăcarea se face de reprezentanții lor legali. Cei cu capacitate de exercițiu restrînsă se pot împăca cu încuviințarea persoanelor prevăzute de lege.

(4) Împăcarea nu se aplică în cazul persoanelor care au săvârșit asupra minorilor infracțiunile prevăzute la art.171–175¹, cu excepția infracțiunilor ușoare sau mai puțin grave, dacă acestea au fost săvârșite de către minori, sau în cazul infracțiunilor săvârșite asupra minorilor prevăzute la art.201, 206 și 208-208⁵.

CODUL DE PROCEDURĂ PENALĂ

nr. 122-XV din 14.03.2003 Republicat: Monitorul Oficial al R.Moldova nr. 248-251

art.699 din 05.11.2013

Monitorul Oficial al R.Moldova nr. 104-110 art.447 din 07.06.2003

Articolul 60. Drepturile și obligațiile părții vătămate

(1) Partea vătămată dispune de următoarele drepturi:

[...]

13) să se împăce cu bănuitul, învinuitul, inculpatul în cazurile prevăzute de lege;

[...]

Articolul 64. Drepturile și obligațiile bănuितului

(1) Bănuitul are dreptul la apărare. Organul de urmărire penală îi asigură bănuितului posibilitatea să-și exercite dreptul la apărare prin toate mijloacele și metodele care nu sînt interzise de lege.

(2) Bănuitul, conform prevederilor prezentului cod, are dreptul:

[...]

21) să se împăce cu partea vătămată;

[...]

Articolul 66. Drepturile și obligațiile învinuitului, inculpatului

(1) Învinuitul sau, după caz, inculpatul are dreptul la apărare. Organul de urmărire penală sau, după caz, instanța de judecată îi asigură învinuitului, inculpatului posibilitatea de a-și exercita dreptul la apărare prin toate mijloacele și metodele neinterzise de lege.

(2) Învinuitul, inculpatul, conform prevederilor prezentului cod, are dreptul:

[...]

29) să se împăce cu partea vătămată în condițiile prevăzute de prezentul cod;

[...]

Articolul 103. Declarațiile bănuितului, învinuitului, inculpatului

[...]

(2) Recunoașterea vinovăției de către persoana bănuită sau învinuită de săvârșirea infracțiunii poate fi pusă la baza învinuirii doar în măsura în care este confirmată de fapte și circumstanțe ce rezultă din ansamblul probelor existente în cauză.

(3) Bănuitul, învinuitul, inculpatul nu poate fi forțat să mărturisească împotriva sa sau împotriva rudelor sale apropiate ori să-și recunoască vinovăția și nu poate fi tras la răspundere pentru refuzul de a face astfel de declarații.

[...]

Articolul 229. Plata cheltuielilor judiciare

(1) Cheltuielile de judecată sunt suportate de condamnat sau de persoana în privința căreia urmărirea penală a fost încetată pe temei de nereabilitare ori sunt trecute în contul statului.

(2) Instanța de judecată poate obliga condamnatul să recupereze cheltuielile judiciare, cu excepția sumelor plătite interpreților, traducătorilor, precum și apărătorilor în cazul asigurării inculpatului cu avocat care acordă asistență juridică garantată de stat, atunci când aceasta o cer interesele justiției și condamnatul nu dispune de mijloacele necesare. Achitarea cheltuielilor judiciare poate fi suportată și de condamnatul care a fost eliberat de pedeapsă sau căruia i-a fost aplicată pedeapsă, precum și de persoana în privința căreia urmărirea penală a fost încetată pe temeiuri de nereabilitare.

(3) Instanța poate elibera de plata cheltuielilor judiciare, total sau parțial, condamnatul sau persoana care trebuie să suporte cheltuielile judiciare în caz de insolvabilitate a acestora sau dacă plata cheltuielilor judiciare poate influența substanțial asupra situației materiale a persoanelor care se află la întreținerea lor.

[...]

(5) În cazul încetării urmăririi penale în urma împăcării părții vătămate cu învinuitul, inculpatul, instanța de judecată poate trece cheltuielile judiciare în sarcina părții vătămate, a învinuitului, inculpatului sau numai a uneia din părți.

Articolul 276. Pornirea urmăririi penale în baza plîngerii victimei

(1) Urmărirea penală se pornește numai în baza plîngerii prealabile a victimei în cazul infracțiunilor prevăzute în articolele: 152 alin.(1), 155, 157, 161, 177, 179 alin.(1) și (2), 193, 194, 197 alin.(1), 204 și 246¹ din Codul penal, precum și al furtului avutului proprietarului săvârșit de minor, de soț, rude, în paguba tutorelui, ori de persoana care locuiește împreună cu victima sau este găzduită de aceasta. La împăcarea părții vătămate cu bănuitul, învinuitul, inculpatul în cazurile menționate în prezentul alineat, urmărirea penală încetează. Procedura în astfel de procese este generală.

[...]

(5) La împăcarea părții vătămate cu bănuitul, învinuitul, inculpatul în cazurile menționate la alin.(1), urmărirea penală încetează. Împăcarea este personală și produce efect doar dacă intervine pînă la rămînerea definitivă a hotărîrii judecătorești.

(6) Pentru persoanele incapabile, împăcarea se poate face numai de reprezentanții lor legali. Persoanele cu capacitate de exercițiu limitată se pot împăca cu încuviințarea reprezentanților lor legali. Împăcarea poate avea loc și în cazul în care urmărirea penală a fost pornită de către procuror din oficiu.

(7) Împăcarea părților poate avea loc și prin aplicarea medierii conform Legii cu privire la mediere.

Articolul 285. Încetarea urmăririi penale

(1) Încetarea urmăririi penale este actul de liberare a persoanei de răspunderea penală și de finalizare a acțiunilor procedurale, în cazul în care pe temei de nereabilitare legea împiedică continuarea acesteia.

(2) Încetarea urmăririi penale are loc în cazurile de nereabilitare a persoanei, prevăzute la art.275 pct.4)–9) din prezentul cod, precum și dacă există cel puțin una din cauzele prevăzute la art.53 din Codul penal sau dacă se constată că:

1) plîngerea prealabilă a fost retrasă de către partea vătămată, a fost încheiată o tranzacție în cadrul procesului de mediere sau părțile s-au împăcat – în cazurile în care urmărirea penală poate fi pornită numai în baza plîngerii prealabile sau legea penală permite împăcarea;

[...]

(3) Încetarea urmăririi penale în privința persoanei are loc în orice moment al urmăririi penale dacă se constată existența temeiurilor prevăzute la alin.(2).

(4) Încetarea urmăririi penale se dispune de către procuror prin ordonanță din oficiu sau la propunerea organului de urmărire penală.

(4¹) În cazul în care bănuitul sau învinuitul și partea vătămată, partea civilă au încheiat o tranzacție de împăcare sau de mediere, prezentată organului de urmărire penală, pe categoria infracțiunilor prevăzute la art.109 din Codul penal nr.985/2002, procurorul este obligat să înceteze urmărirea penală față de bănuit sau învinuit dacă sunt întrunite condițiile pentru împăcare.

(5) Pe lângă elementele prevăzute la art.255, ordonanța de încetare a urmăririi penale trebuie să cuprindă datele privind persoana și fapta la care se referă încetarea urmăririi penale, temeiurile de fapt și de drept pe baza cărora se dispune încetarea urmăririi penale, precum și informația privind condițiile de intrare în vigoare și ordinea de contestare a ordonanței.

(6) La încetarea urmăririi penale, procurorul, dacă este cazul, dispune și:

1) revocarea măsurii preventive și a altor măsuri procesuale în modul prevăzut de lege;

2) restituirea cauțiunii în cazurile și în modul prevăzut de lege;

3) aplicarea măsurilor de siguranță;

4) încasarea cheltuielilor judiciare sau alte acțiuni prevăzute de lege.

(6¹) În cazul încetării urmăririi penale pe temei de nereabilitare cu aplicarea măsurilor de siguranță de confiscare specială sau extinsă, procurorul înaintează în instanța de judecată un demers motivat privind dispunerea confiscării speciale sau extinse a bunurilor infracționale.

(7) Încetarea urmăririi penale și liberarea persoanei de răspundere penală nu pot avea loc contrar voinței acesteia ori a reprezentantului legal, inclusiv în cazul cererii de reabilitare a persoanei decedate. În acest caz, urmărirea penală continuă.

[...]

Articolul 331². Avizele consultative ale Curții Supreme de Justiție

(1) Dacă în procesul judecării cauzei se atestă dificultăți la aplicarea normelor de drept material sau procedural, instanța de judecată poate solicita Curții Supreme de Justiție, din oficiu sau la cererea părților, emiterea unui aviz consultativ cu privire la aplicarea legislației.

(2) Avizul consultativ poate fi solicitat de către instanța de judecată care examinează cauza dacă:

a) norma de drept urmează a fi aplicată în cauza examinată în instanța de judecată;

b) lămurirea problemei de drept este determinantă pentru soluționarea cauzei și se referă la dificultăți de aplicare a normei de drept susceptibile de interpretări diferite;

c) problema este nouă, interpretarea dată problemei de drept nu a fost explicată anterior de către Curtea Supremă de Justiție.

(3) Părțile pot înainta cererea privind solicitarea avizului consultativ o singură dată în aceeași instanță de judecată pentru aceeași problemă de drept.

(4) Dacă nu sunt întrunite condițiile prevăzute la alin.(2), instanța de judecată respinge cererea de solicitare a avizului consultativ printr-o încheiere care nu se supune niciunei căi de atac.

(5) Solicitarea avizului consultativ se dispune printr-o încheiere, emisă în termen de 5 zile, care nu se supune niciunei căi de atac și care nu afectează examinarea în continuare a cauzei, însă, până la emiterea avizului consultativ, se amână pledoariile. Încheierea se transmite Curții Supreme de Justiție în termen de 5 zile de la data emiterii.

(6) În cazul în care se decide respingerea solicitării, Curtea Supremă de Justiție emite o încheiere motivată care se publică pe pagina web oficială a Curții.

(7) Curtea Supremă de Justiție emite avizul consultativ în cel mult 3 luni de la data solicitării, acesta fiind publicat pe pagina web oficială a Curții.

Articolul 332. Încetarea procesului penal în ședința de judecată

(1) În cazul în care, pe parcursul judecării cauzei, se constată vreunul din temeiurile prevăzute în art.275 pct.5) –9), 285 alin.(2), precum și în cazurile prevăzute în art.53-60 din Codul penal, instanța, prin sentință motivată, încetează procesul penal în cauza respectivă.

(2) În cazul în care fapta persoanei constituie o contravenție, instanța încetează procesul penal și, concomitent, soluționează cauza conform prevederilor Codului contravențional al Republicii Moldova.

(3) Concomitent cu încetarea procesului penal, instanța ia măsurile respective prevăzute în art.54 și 55 din Codul penal, precum și decide asupra chestiunilor prevăzute în art.285 alin.(6).

(4) Sentința de încetare a procesului penal poate fi atacată cu apel sau, după caz, cu recurs în instanța ierarhic superioară, în modul prevăzut de prezentul cod.

(5) În cazul prevăzut la art.275 pct.4), încetarea procesului penal nu se admite fără acordul inculpatului. În acest caz, procedura continuă în mod obișnuit.

(6) Concomitent cu încetarea procesului penal din motivul intervenirii termenului de prescripție de tragere la răspundere penală, al amnistiei ori al decesului făptuitorului, instanța examinează chestiunile privind confiscarea specială sau extinsă a bunurilor infracționale într-o ședință de judecată, cu participarea obligatorie a procurorului și cu citarea proprietarului bunului sau a persoanelor ale căror drepturi sau interese pot fi afectate, cărora li se solicită să depună o referință. Neprezentarea părților legal citate nu împiedică examinarea chestiunilor privind confiscarea specială sau extinsă.

Capitolul II PUNEREA PE ROL A CAUZEI PENALE

Articolul 344. Repartizarea cauzei parvenite pentru judecare

(1) Cauza penală parvenită în instanță se repartizează, în termen de o zi, judecătorului sau, după caz, completului de judecată în mod aleatoriu, prin intermediul Programului integrat de gestionare a dosarelor.

(2) Extrasul din Programul integrat de gestionare a dosarelor sau încheierea președintelui instanței de judecată cu privire la repartizarea aleatorie a cauzei se anexează la dosar.

[Art.344 alin. (1),(2) modificate prin Legea nr.245 din 31.07.2023, în vigoare 22.08.2023]

Articolul 344¹. Soluționarea cauzei în procedura medierii ori împăcării părților

(1) În cazul învinuirii persoanei de săvârșirea unei infracțiuni ușoare sau mai puțin grave, iar în cazul minorilor – și a unei infracțiuni grave prevăzute la capitolele II–III și V–VI din partea specială a Codului penal, precum și în cazurile prevăzute la art.276 alin.(1) din prezentul cod și în cazul intentării acțiunii civile, instanța de judecată, **de la data repartizării cauzei** și până la pronunțarea hotărârii, la solicitarea părților, adoptă o încheiere prin care dispune efectuarea procedurii medierii ori împăcării părților.

(2) Încheierea va cuprinde date de către cine a fost adoptată, date despre persoana învinuită și esența învinuirii, indicația de a întreprinde măsuri de soluționare a cauzei în procedura medierii ori împăcării părților, numele mediatorului care va efectua procedura de mediere, stabilind un nou termen rezonabil pentru mediere.

(2¹) În cazul în care una dintre părți invocă că nu dispune de mijloace suficiente pentru achitarea serviciilor de mediere, instanța de judecată, la cererea părții respective, emite încheierea prevăzută la alin.(2) fără a indica numele mediatorului și o transmite oficiului teritorial competent al Consiliului Național pentru Asistență Juridică Garantată de Stat în vederea acordării serviciilor de mediere garantată de stat. În cazul în care oficiul teritorial respectiv refuză acordarea serviciilor de mediere garantată de stat, instanța de judecată, la cererea părților, numește mediatorul care va efectua procedura de mediere care nu este garantată de stat.

(3) Încheierea se transmite mediatorului, persoanei învinuite, părții vătămate, procurorului și apărătorului.

(3¹) Mediatorul, pînă la începerea procesului de mediere, trebuie să fie informat de către instanța de judecată despre elementele semnificative ale cazului. Mediatorului i se pun la dispoziție materialele necesare, fără a prejudicia judecarea cauzei.

(4) Mediatorul începe imediat procesul de mediere conform prevederilor Legii cu privire la mediere.

(4¹) Părțile procesului penal pot beneficia repetat de dreptul la mediere pînă la deliberarea și pronunțarea sentinței.

(5) La încetarea medierii, mediatorul întocmește un proces-verbal în care consemnează temeiul încetării procesului de mediere. Procesul-verbal se înmînează părților și se prezintă instanței de judecată. Dacă părțile s-au împăcat, mediatorul întocmește tranzacția, care se semnează de către părți și se prezintă instanței de judecată în a cărei procedură se află cauza penală împreună cu procesul-verbal privind încetarea medierii.

Articolul 345. Ședința preliminară

(1) În termen de cel mult 3 zile de la data la care cauza a fost repartizată pentru judecare, judecătorul sau, după caz, completul de judecată, studiind materialele dosarului, fixează termenul pentru ședința preliminară, care va începe în cel mult 20 de zile de la data repartizării cauzei, cu excepția infracțiunilor flagrante. Ședința preliminară în cauzele privind infracțiunile de corupție, cele conexe actelor de corupție, privind infracțiunile de violență în familie, precum și în cauzele în care sunt inculpați minori sau arestați se face de urgență și cu prioritate, pînă la expirarea termenului de arest stabilit anterior.

[...]

(4) În ședința preliminară se soluționează chestiunile privind:

[...]

3) trimiterea cauzei după competență sau, după caz, încetarea, totală sau parțială, a procesului penal;

Articolul 350. Încetarea procesului penal

(1) Dacă în ședința preliminară s-au constatat temeiurile prevăzute în art.332, instanța, prin sentință motivată, încetează procesul penal în cauza respectivă. În acest caz, dispozițiile art.332 alin.(6) se aplică în mod corespunzător.

(2) O dată cu încetarea procesului penal, instanța decide și asupra chestiunilor prevăzute în art.285 alin.(6).

(3) Copia de pe sentința de încetare a procesului penal se înmânează părților și persoanelor interesate, explicându-li-se modul și ordinea de atac.

Articolul 351. Numirea cauzei spre judecare

(1) Dacă nu s-au constatat temeiuri pentru aplicarea prevederilor art.348-350, instanța de judecată numește cauza spre judecare.

(2) La numirea cauzei spre judecare, instanța decide asupra următoarelor chestiuni:

[...]

7) măsurile preventive și de ocrotire.

(3) Instanța de judecată, înainte de a decide asupra chestiunilor prevăzute în alin.(2) pct.1), 2), 4)-7), consultă părțile prezente la ședința preliminară, iar chestiunea prevăzută în alin.(2) pct.3) o consultă cu inculpatul și reprezentantul lui legal.

[...]

(7) Fixînd cauza pentru judecare, instanța dispune menținerea, schimbarea, revocarea sau încetarea, după caz, a măsurii preventive, în conformitate cu prevederile prezentului cod.

(8) Din necesitate, instanța decide și privitor la conexarea sau disjungerea cauzelor în condițiile legii.

Articolul 364. Formularea și soluționarea cererilor sau demersurilor

(1) Președintele ședinței întreabă fiecare parte în proces dacă are careva cereri sau demersuri.

(2) Cererile sau demersurile formulate vor fi argumentate, iar dacă se solicită administrarea unor probe noi, se vor indica faptele și circumstanțele ce urmează a fi dovedite, mijloacele prin care pot fi administrate aceste probe, locul unde se află acestea, iar în privința martorilor, experților și specialiștilor se va indica identitatea și adresa lor în cazul în care partea nu poate asigura prezența lor în instanța de judecată.

(3) Cererile sau demersurile formulate se soluționează de către instanță după audierea opiniilor celorlalte părți asupra cerințelor înaintate.

(4) Părțile pot prezenta și cere administrarea probelor și în cursul cercetării judecătorești.

Articolul 364¹. Judecata pe baza probelor administrate în faza de urmărire penală

(1) Pînă la începerea cercetării judecătorești, inculpatul persoană fizică poate declara, personal prin înscris autentic, că recunoaște săvîrșirea faptelor indicate în rechizitoriu și solicită ca judecata să se facă pe baza probelor administrate în faza de urmărire penală.

(1¹) Judecarea cauzelor penale privind infracțiunile pentru care legea prevede pedeapsa cu detențiune pe viață nu poate avea loc pe baza probelor administrate în faza de urmărire penală.

(2) Judecata nu poate avea loc pe baza probelor administrate în faza de urmărire penală, decît dacă inculpatul declară că recunoaște în totalitate faptele indicate în rechizitoriu și nu solicită administrarea de noi probe, iar din probele administrate în faza de urmărire penală rezultă suficiente date cu privire la vinovăția inculpatului.

(3) În cadrul ședinței preliminare sau pînă la începerea cercetării judecătorești, instanța îl întreabă pe inculpat dacă solicită ca judecata să aibă loc pe baza probelor administrate în faza de urmărire penală, pe care le cunoaște și asupra cărora nu are obiecții, apoi acordă cuvîntul procurorului, părții vătămate și celorlalte părți asupra cererii formulate.

(4) Instanța de judecată admite, prin încheiere, cererea dacă din probele administrate rezultă că faptele inculpatului sînt stabilite și dacă sînt suficiente date cu privire la persoana sa pentru a permite stabilirea unei pedepse și procedează la audierea inculpatului potrivit regulilor de audiere a martorului.

(5) În caz de admitere a cererii, președintele explică persoanei vătămate dreptul de a deveni parte civilă și întreabă partea civilă, partea civilmente responsabilă dacă propun administrarea de probe, după care instanța procedează la dezbateri judiciare. Dezbaterile judiciare se compun din discursurile procurorului, apărătorului și inculpatului, care pot lua încă o dată cuvîntul în formă de replică. Dacă în ședință participă partea vătămată, partea civilă și partea civilmente responsabilă, cuvînt în dezbateri li se oferă și acestora.

(6) În caz de admitere a cererii privind judecarea cauzei pe baza probelor administrate în faza de urmărire penală, sentința se adoptă în condițiile prevăzute de prezentul cod, cu derogările din prezentul articol.

(7) În caz de soluționare a cauzei prin aplicarea prevederilor alin.(1), dispozițiile art.382–398 se aplică în mod corespunzător. Partea introductivă a sentinței conține, pe lîngă datele expuse la art.393, mențiunea despre judecarea cauzei pe baza probelor administrate în faza de urmărire penală.

(9) În caz de respingere a cererii, instanța dispune judecarea cauzei în procedură generală.

(10) Sentința adoptată în condițiile prezentului articol poate fi atacată cu recurs, invocându-se doar erorile procesuale și măsura de pedeapsă stabilită.

(11) Recursul se judecă de către instanța ierarhic superioară în conformitate cu prevederile art.447 și 448.

(12) Persoana în privința căreia cauza a fost examinată conform prezentului articol poate fi audiată în calitate de martor într-un alt proces.

Articolul 385. Chestiunile pe care trebuie să le soluționeze instanța de judecată la adoptarea sentinței

(1) La adoptarea sentinței, instanța de judecată soluționează următoarele chestiuni în următoarea consecutivitate:

- 1) dacă a avut loc fapta de săvîrșirea căreia este învinuit inculpatul;
- 2) dacă această faptă a fost săvîrșită de inculpat;
- 3) dacă fapta întrunește elementele infracțiunii și de care anume lege penală este prevăzută ea;
- 4) dacă inculpatul este vinovat de săvîrșirea acestei infracțiuni;
- 5) dacă inculpatul trebuie să fie pedepsit pentru infracțiunea săvîrșită;
- [...]

Articolul 389. Sentința de condamnare

(1) Sentința de condamnare se adoptă numai în condiția în care, în urma cercetării judecătorești, vinovăția inculpatului în săvîrșirea infracțiunii a fost confirmată prin ansamblul de probe cercetate de instanța de judecată.

Articolul 391. Sentința de încetare a procesului penal

(1) Sentința de încetare a procesului penal se adoptă dacă:

- 1) lipsește plîngerea părții vătămate, plîngerea a fost retrasă sau părțile s-au împăcat;

[...]

Articolul 394. Partea descriptivă a sentinței

[...]

(4) Partea descriptivă a sentinței de încetare a procesului penal trebuie să conțină descrierea și motivarea temeiurilor pentru încetarea procesului penal.

(5) Partea descriptivă a sentințelor de condamnare sau achitare ori de încetare a procesului penal trebuie să conțină motivele pe care este întemeiată hotărîrea instanței cu privire la acțiunea civilă sau la repararea pagubei materiale cauzate de infracțiune.

Articolul 396. Dispozitivul sentinței de achitare sau de încetare a procesului penal

Dispozitivul sentinței de achitare sau de încetare a procesului penal trebuie să cuprindă:

- 1) numele, prenumele și patronimicul inculpatului;
- 2) dispoziția de achitare a inculpatului sau de încetare a procesului penal și motivul pe care se întemeiază achitarea sau încetarea procesului;
- 3) dispoziția de revocare a măsurii preventive, dacă o astfel de măsură a fost aplicată;
- 4) dispoziția de revocare a măsurilor de asigurare aplicate conform art.203 alin.(2), în cazul sentinței de achitare sau în cazul sentinței de încetare a procesului penal în temeiurile prevăzute la art.391 alin.(1) pct.1) și 4), 6).

Articolul 398. Punerea în libertate a inculpatului arestat

(1) Dacă inculpatul a fost achitat sau eliberat de pedeapsă, sau eliberat de executarea pedepsei, sau a fost condamnat la o pedeapsă neprivativă de libertate, sau în privința lui a fost încetat procesul penal, instanța, dacă inculpatul se află în stare de arest, îl pune imediat în libertate chiar în sala ședinței de judecată.

Articolul 437. Hotărîrile supuse recursului

(1) Pot fi atacate cu recurs:

[...]

- 1³) sentințele adoptate în ședință preliminară;
- 1⁴) sentințele pronunțate în procedura pe baza probelor administrate în faza de urmărire penală;

[...]

L E G E

cu privire la Curtea Supremă de Justiție

nr. 64 din 30.03.2023

(în vigoare 06.04.2023)

Monitorul Oficial al R. Moldova nr.117-118 art.190 din 06.04.2023

Articolul 4. Unificarea practicii judiciare

(1) În scopul asigurării interpretării și aplicării uniforme a legislației în sistemul de justiție, Curtea Supremă de Justiție:

[...]

b) emite, la solicitarea instanțelor judecătorești, avize consultative cu privire la aplicarea legislației;

[...]

(2) Actele emise în temeiul alin.(1) lit.a)–c) au caracter de recomandare și se publică pe pagina web oficială a Curții Supreme de Justiție.

L E G E
cu privire la mediere
nr. 137 din 03.07.2015

Articolul 35. Generalități privind medierea în cauzele penale și contravenționale

(1) Procesul de mediere în cauzele penale și contravenționale este reglementat de prezenta lege, Codul penal, Codul de procedură penală și Codul contravențional.

(2) Părți la medierea în cauzele penale și contravenționale sînt victima și făptuitorul.

(3) Dacă la medierea în cauzele penale una dintre părți este minor, participarea pedagogului sau psihologului este obligatorie.

(4) Procesul de mediere nu substituie procesul penal sau contravențional.

(5) Faptul participării la mediere nu poate servi ca dovadă a recunoașterii vinovăției.

(6) La medierea dintre partea civilă și partea civilmente responsabilă se aplică corespunzător prevederile prezentei legi referitoare la medierea litigiilor civile.

Articolul 38. Tranzacția în cauzele penale și contravenționale

(1) Mediatorul trebuie să prezinte organului de urmărire penală sau instanței de judecată procesul-verbal în care a fost consemnat temeiul încetării procesului de mediere.

(2) Tranzacția se întocmește în condițiile Codului de procedură penală sau ale Codului contravențional și se anexează la procesul-verbal întocmit de mediator.

(3) Nesemnarea tranzacției în cauzele penale sau contravenționale nu poate prejudicia situația părților.

AVIZ CONSULTATIV

în cauza penală privind învinuirea lui

Vladimir Cehovici

(art. 186 alin. (2) lit. c) Cod penal)

(Dosarul nr. 1avc-6/25

I-25053585-01-1avc-29092025)

Încetarea procesului penal la etapa judecării cauzei în temeiul împăcării părților poate avea loc doar după constatarea faptului că inculpatul a comis fapta incriminată. Încetarea pe acest motiv poate avea loc doar la etapa cercetării judecătorești și a dezbaterilor judiciare, însă nu și în ședință preliminară.

ÎN FAPT

1. Prin sentința Judecătoriei Bălți, sediul Glodeni, din 20 mai 2025, a fost încetat procesul penal de învinuire a lui Vladimir Cehovici în baza art. 186 alin. (2) lit. c) Cod penal, pe motivul împăcării părților. Instanța a constatat, în ședința preliminară, că partea vătămată a depus o cerere prin care a solicitat încetarea procesului penal, pe motiv că s-a împăcat cu inculpatul. Instanța, în baza art. 285 alin. (1) pct. 2), art. 332 alin. (1) și art. 350 Cod de procedură penală, a încetat procesul penal.

2. La 04 iunie 2025, procurorul în Procuratura Bălți, oficiul Glodeni, Nicolae Burcovschi, a declarat recurs. El a solicitat casarea sentinței și pronunțarea unei noi hotărâri prin care Vladimir Cehovici să fie recunoscut vinovat de comiterea infracțiunii prevăzute de art. 186 alin. (2) lit. c) Cod penal și, ulterior, să fie examinată cererea de împăcare. La 12 iunie 2025, procurorul a depus un recurs suplimentar prin care a solicitat trimiterea cauzei la rejudecare.

3. La 29 iulie 2025, Curtea de Apel Bălți a admis recursul, a casat sentința și a trimis cauza la rejudecare, deoarece eroarea admisă nu putea fi corectată în recurs. Instanța a constatat că împăcarea părților în ședința preliminară contravine Codului de procedură penală, întrucât la această etapă nu pot fi cercetate probele și constatată fapta comisă. Judecătoria avea obligația să procedeze la cercetarea probelor care au stat la baza învinuirii, să stabilească existența faptei și vinovăția inculpatului, iar abia ulterior să pronunțe soluția. Acest fapt putea avea loc doar la etapa cercetării judecătorești.

4. Cauza penală a revenit la Judecătoria Bălți, sediul Glodeni, din 13 august 2025. Prin încheierea din 26 septembrie 2025, judecătorul Andrian Gavdiuc a solicitat Curții Supreme de Justiție emiterea unui aviz consultativ. Judecătorul formulează întrebarea dacă instanța de rejudecare poate dispune încetarea procesului penal în ședința preliminară atunci când a avut loc împăcarea părților, în temeiul art. 350 alin. (1) Cod de procedură penală.

5. Cererea de aviz consultativ a ajuns la Curtea Supremă de Justiție la 26 septembrie 2025.
[...]

MOTIVAREA INSTANȚEI

17. Curtea Supremă de Justiție poate emite un aviz consultativ doar dacă se atestă o dificultate la aplicarea unei norme de drept material sau procedural și sunt întrunite cele trei condiții stabilite la art. 331² alin. (2) Cod de procedură penală. Simpla incertitudine a judecătorului la aplicarea unei norme nu este suficientă pentru a solicita avizul consultativ. Dificultatea în aplicarea normei trebuie să persiste și după efectuarea de către judecător a unei cercetări aprofundate a legislației relevante, a documentelor preparatorii pentru adoptarea legislației în cauză și a practicii judecătorești. Deși judecătorul Andrian Gavdiuc nu a explicat în încheierea sa ce măsuri a întreprins până la solicitarea avizului consultativ în vederea cercetării problemei de drept, Curtea Supremă de Justiție este de acord că încetarea procesului penal pe motivul împăcării părților generează numeroase dificultăți practice. Prin urmare, există o problemă de drept care justifică intervenția Curții Supreme de Justiție.

18. Modul de aplicare a instituției încetării procesului penal din cauza împăcării părților este determinantă pentru soluția ce urmează a fi emisă de judecător. Curtea Supremă de Justiție nu s-a pronunțat anterior asupra modului de încetare a procesului pe motivul împăcării părților. Prin urmare, condițiile prevăzute de art. 331² Cod de procedură penală pentru emiterea avizului consultativ sunt întrunite.

19. Conform art. 109 alin. (1) Cod penal, împăcarea este actul de înlăturare a răspunderii penale pentru infracțiuni ușoare sau mai puțin grave prevăzute la capitolele II–VI din Partea specială a Codului penal, precum și în cazurile prevăzute de procedura penală. Art. 391 Cod de procedură penală, care se referă la sentința de încetare a procesului penal, menționează expres ca temei de încetare a procesului penal împăcarea părților. Totodată, art. 350 alin. (1) Cod de procedură penală, prevede că dacă în ședința preliminară s-au constatat temeiurile prevăzute în art. 332, instanța, prin sentință motivată, încetează procesul penal în cauza respectivă.

Art. 332 Cod de procedură penală, care se referă la încetarea procesului penal, prevede, în alin. (1), că în cazul în care, pe parcursul judecării cauzei, se constată vreunul din temeiurile prevăzute în art. 275 pct. 5)–9), instanța, prin sentință motivată, încetează procesul penal în cauza respectivă. Art. 275 pct. 6) Cod de procedură penală, prevede că urmărirea penală nu poate fi pornită, iar dacă a fost pornită, nu poate fi efectuată, și va fi încetată în cazurile în care lipsește plângerea victimei în cazurile în care urmărirea penală începe, conform art. 276, numai în baza plângerii acestuia sau plângerea prealabilă a fost retrasă.

20. Completul notează, în primul rând, că din încheierea judecătorului Andrian Gavdiuc nu rezultă că cauza în care a fost solicitat avizul consultativ cade sub incidența art. 276 Cod de procedură penală. Pentru pornirea procesului penal în acea cauză plângerea victimei nu era necesară. Prin urmare, art. 275 pct. 6) Cod de procedură penală nu este aplicabil speței, precum nu este aplicabil nici art. 332 alin. (1) sau 350 alin. (1) Cod de procedură penală. Încetarea în

această cauză este guvernată de art. 109 alin. (1) Cod penal și art. 285 alin. (2) pct. 1) Cod de procedură penală.

21. Împăcarea părților este un temei care înlătură răspunderea penală pentru comiterea unei infracțiuni, însă aceasta nu echivalează cu nevinovăția. Potrivit art. 285 alin. (2) Cod de procedură penală, încetarea procesului penal pe motiv de împăcare a părților este un temei de nereabilitare a persoanei. Având în vedere că această încetare este un motiv de nereabilitare, ea sugerează implicit că persoana a comis fapta incriminată (*mutatis mutandis* decizia nr. 1ra-303/24, § 36). Prin urmare, împăcarea părților presupune că fapta a fost comisă de inculpat, dar tragerea acestuia la răspundere nu poate avea loc datorită împăcării părților. Acest fapt rezultă implicit și din art. 385 alin. (1) Cod de procedură penală. Această normă prevede că, indiferent de tipul sentinței, sentința trebuie să constate dacă fapta incriminată a avut loc, dacă aceasta a fost săvârșită de inculpat, dacă sunt întrunite elementele infracțiunii și dacă inculpatul este vinovat de săvârșirea infracțiunii.

22. Codul de procedură penală nu stabilește clar momentul procesual în care procesul penal poate fi încetat ca urmare a împăcării părților. Răspunsul la această întrebare rezultă din interpretarea sistemică a Codului de procedură penală.

Împăcarea nu poate fi decât o consecință a constatării de către instanță, sau a recunoașterii de către inculpat a faptului că fapta infracțională există și că el a comis-o (vezi para. 7). Atunci când inculpatul neagă existența faptei infracționale și comiterea ei, instanța poate să o rețină doar în urma cercetării și analizei coroborate a probelor. Inculpatul este în drept să recunoască fapta infracțională ce i se incriminează. Totuși, recunoașterea trebuie să fie lipsită de echivoc, să fie însoțită de garanții minime și să nu contravină unui interes public. Două condiții trebuie verificate în acest caz a) recunoașterea este voluntară și în deplină cunoaștere a faptelor și b) un control jurisdicțional suficient (*hot. CtEDO Natsvlishvili și Togonidze v. Georgia (2014), § 92*). Nici una din cele două ipoteze nu poate avea loc la etapa ședinței preliminare.

23. Încetarea procesului penal fără cercetarea probelor și fără constatarea vinovăției poate aduce atingere prezumției de nevinovăție, garantată de art. 21 din Constituția Republicii Moldova și art. 6 § 2 CEDO. O asemenea încetare lasă impresia că persoana ar fi fost vinovată, fără ca vinovăția să fi fost stabilită printr-o procedură stabilită de lege. CtEDO, în hotărârea *Felix Guțu v. Moldova (2020)*, a reamintit că unul din aspectele prezumției de nevinovăție este de a preveni ca persoanele care au beneficiat de o încetare a procedurilor, fără recunoașterea vinovăției, să fie tratate de către autoritățile publice ca și cum ar fi fost de fapt vinovate de infracțiunea incriminată. De asemenea, în hotărârea *G.I.E.M. S.R.L. și alții v. Italia (2018)*, CtEDO a menționat în § 315 că „din punct de vedere juridic, este imposibil să se constate vinovăția inculpatului dacă instanța încheie procedura înainte de colectarea probelor sau organizarea audierilor care ar permite instanței să ia o decizie cu privire la fondul cauzei”.

24. Art. 101 alin. (3) Cod de procedură penală prevede că nicio probă nu are valoare dinainte stabilită pentru instanța de judecată, iar art. 103 alin. (2) Cod de procedură penală prevede că recunoașterea vinovăției poate fi pusă la baza învinuirii (implicit și a condamnării) doar în măsura în care este confirmată de fapte și circumstanțe ce rezultă din ansamblul probelor existente în cauză. Prin urmare, recunoașterea vinovăției, fără a fi coroborată cu alte probe, nu este suficientă pentru constatarea vinovăției de către instanța de judecată. Pe de altă parte, art. 384 alin. (4) Cod de procedură penală obligă instanța de judecată să își bazeze sentința doar pe probele cercetate în ședința de judecată. Cercetarea probelor, însă, conform legislației actuale, nu poate fi efectuată în ședința preliminară, ci doar la etapa cercetării judecătorești. Prin urmare, încetarea procesului penal, pe motive de nereabilitare, nu poate avea loc la etapa ședinței preliminare. Unica excepție este situația decesului inculpatului pe durata examinării cauzei și darea acordului reprezentantului legal al defunctului de a înceta procesul penal (pentru detalii, a se vedea decizia nr. 1ra-1611/2022).

25. În cauza nr. 1ra-303/24, Curtea Supremă de Justiție a menționat că încetarea procesului penal la faza judecării cauzei, pe motivul expirării termenului de tragere la

răspundere penală, nu poate avea loc. Curtea Supremă a ajuns la această concluzie deoarece art. 391 Cod de procedură penală nu prevede un asemenea temei pentru emiterea sentinței de încetare. În același timp, împăcarea părților este prevăzută de art. 391 alin. (1) pct. 1) Cod de procedură penală ca temei pentru emiterea sentinței de încetare a procesului penal.

26. Din motivele de mai sus rezultă că, în instanța de judecată, împăcarea părților poate determina încetarea procesului penal doar la etapa cercetării judecătorești sau a dezbaterilor judiciare.

27. Dacă apărarea cere încetarea procesului penal până la începerea cercetării judecătorești, instanța de judecată urmează să clarifice dacă inculpatul recunoaște vinovăția și să îi explice consecințele unei asemenea recunoașteri. Dacă inculpatul recunoaște fapta, cu acordul apărării, cauza poate fi examinată conform art. 364¹ Cod de procedură penală sau în procedură generală. Dacă inculpatul nu recunoaște vinovăția, procesul penal urmează a fi desfășurat potrivit procedurii generale (decizia nr. 1ra-303/24, § 38).

28. Curtea Supremă de Justiție subliniază că, având în vedere caracterul de nereabilitare bazat pe recunoașterea de către acuzat a faptei incriminate, împăcarea părților nu poate fi temei pentru casarea unei sentințe legale de condamnare. Prin urmare, la faza judecării cauzei, împăcarea părților are loc de regulă în prima instanță. În instanța de apel sau recurs împăcarea poate avea loc doar în contextul examinării apelului sau recursului împotriva soluției de achitare.

29. Completul mai reiterează că, conform art. 451, coroborat cu art. 436 alin. (2), Cod de procedură penală, indicațiile instanței de recurs sînt obligatorii în măsura în care situația de fapt rămîne cea care a existat la soluționarea recursului.

30. Din motivele de mai sus, în conformitate cu art. 331² alin. (7) Cod de procedură penală,

COMPLETUL, CU UNANIMITATE DE VOTURI,

Admite solicitarea judecătorului Judecătoriei Bălți, sediul Glodeni, Andrian Gavdiuc privind emiterea unui aviz consultativ;

Emite prezentul aviz consultativ potrivit căruia încetarea procesului penal pe motivul împăcării părților poate avea loc doar la etapa cercetării judecătorești sau a dezbaterilor judiciare.

ARGUMENTELE ÎN SUSȚINEREA EXCEPȚIEI DE NECONSTITUȚIONALITATE

Având pe rol cauza penală de învinuire a inculpatului Pelin Dorin de săvârșirea infracțiunii prevăzute de art. 166 alin. (1) Cod penal, instanța notează că în ședința preliminară partea vătămată și inculpatul au depus cereri prin care au solicitat încetarea procesului penal, din motiv că părțile s-au împăcat.

În acest sens, instanța notează că, în conformitate cu art. 109 alin. (1) și (2) Cod penal, *împăcarea este actul de înlăturare a răspunderii penale pentru infracțiuni ușoare sau mai puțin grave, prevăzute la capitolele II–III, V–VI și la art.264 alin.(1) din Partea specială, precum și în cazurile prevăzute de procedura penală, dacă persoana nu are antecedente penale pentru infracțiuni similare comise cu intenție sau dacă în privința ei nu a mai fost dispusă încetarea procesului penal, ca urmare a împăcării, pentru infracțiuni similare comise cu intenție în ultimii cinci ani. În cazul minorilor, împăcarea părților poate fi aplicată și pentru infracțiuni ușoare sau mai puțin grave, prevăzute la capitolul IV din Partea specială, precum și pentru infracțiuni grave, prevăzute la capitolele II–III și V–VI din Partea specială.*

Împăcarea este personală și produce efecte juridice din momentul pornirii urmăririi penale și pînă la retragerea completului de judecată pentru deliberare.

Respectiv, instanța notează că pentru a opera împăcarea trebuie întrunite cumulativ următoarele condiții:

1. împăcarea se aplică pentru infracțiuni ușoare sau mai puțin grave, prevăzute la capitolele II–III, V–VI și la art.264 alin.(1) din Partea specială, precum și în cazurile prevăzute de procedura penală, iar, în cazul minorilor, și pentru infracțiuni ușoare sau mai puțin grave, prevăzute la capitolul IV din Partea specială, precum și pentru infracțiuni grave, prevăzute la capitolele II–III și V–VI din Partea specială;

2. persoana nu are antecedente penale pentru infracțiuni similare comise cu intenție sau dacă în privința ei nu a mai fost dispusă încetarea procesului penal, ca urmare a împăcării, pentru infracțiuni similare comise cu intenție în ultimii cinci ani;

3. împăcarea să fie personală;

4. împăcarea să intervină din momentul pornirii urmăririi penale și pînă la retragerea completului de judecată pentru deliberare.

Instanța sesizează că infracțiunea prevăzută de art. 166 alin. (1) Cod penal, în lumina art. 16 alin. (2) Cod penal, este o infracțiune ușoară și este prevăzută în Capitolul III INFRAȚIUNI CONTRA LIBERTĂȚII, CINSTEI ȘI DEMNITĂȚII PERSOANEI din partea specială a Codului penal.

Din materialele cauzei nu rezultă că inculpatul ar avea antecedente penale pentru infracțiuni similare comise cu intenție și că în privința lui a mai fost dispusă încetarea procesului penal, ca urmare a împăcării, pentru infracțiuni similare comise cu intenție în ultimii cinci ani.

În continuare, instanța notează că, în conformitate cu art. art. 345 alin. (4) pct. 3), 350 Cod de procedură penală, în ședința preliminară se soluționează chestiunile privind încetarea procesului penal, dacă se constată temeiurile prevăzute în art.332.

Potrivit articolului 351 alin. (1) Cod de procedură penală, instanța numește cauza spre judecare, doar dacă nu s-au constatat temeiuri pentru aplicarea prevederilor art.348-350 Cod de procedură penală.

Instanța relevă că, în conformitate cu art. 332 alin. (1) Cod de procedură penală, în cazul în care, pe parcursul judecării cauzei, se constată vreunul din temeiurile prevăzute în art.275 pct.5) –9), 285 alin.(2), precum și în cazurile prevăzute în art.53-60 din Codul penal, instanța, prin sentință motivată, încetează procesul penal în cauza respectivă.

Potrivit art. 285 alin (2) pct. 1) Cod de procedură penală, încetarea urmăririi penale are loc [...] dacă se constată că plîngerea prealabilă a fost retrasă de către partea vătămată, a fost încheiată o tranzacție în cadrul procesului de mediere sau **părțile s-au împăcat – în cazurile**

în care urmărirea penală poate fi pornită numai în baza plîngerii prealabile sau **legea penală permite împăcarea**.

Respectiv, din textele de lege expuse, rezultă că, în cazul în care în şedinţa preliminară instanţa constată că părţile s-au împăcat în condiţiile legii, instanţa este obligată să soluţioneze chestiunea respectivă şi să înceteze prin sentinţă motivată procesul penal, fără a numi cauza spre judecare.

Instanţa notează că prevederile legale incidente sunt imperative şi nu lasă chestiunea respectivă la discreţia instanţei, or atât art. 332 alin. (1), cât şi art. 350 Cod de procedură penală operează cu lexemul „încetează” şi nu cu sintagma „poate înceta”.

Totuşi, instanţa admite că în unele cazuri nu este posibilă încetarea procesului penal în şedinţa preliminară, întrucât temeiul de încetare este strâns legat de fondul cauzei (spre exemplu în cazurile prevăzute în art.53-60 din Codul penal sau cazul în care fapta persoanei constituie o contravenţie), cazuri în care soluţia trebuie precedată de o apreciere a probelor.

Cu toate acestea, având în vedere normele legale reflectate anterior, în cazul împăcării instanţa trebuie să verifice doar întrunirea condiţiilor legale prevăzute de art. 109 Cod penal, nefiind imperios necesară cercetarea probelor şi o evaluare a faptelor.

Lecturând prevederile art. art. 285 alin (2) pct. 1), 332 alin. (1), 350 şi 351 alin. (1) Cod de procedură penală, instanţa consideră că normele respective sunt suficient de clare şi nu necesită o interpretare (*in claris non fit interpretatio*).

Totuşi, potrivit Avizului Consultativ al Curţii Supreme de Justiţie emis în cauza penală privind învinuirea lui Vladimir Cehovici (art. 186 alin. (2) lit. c) Cod penal) (Dosarul nr. 1avc-6/25 1-25053585-01-1avc-29092025), Curtea a statuat că încetarea procesului penal la etapa judecării cauzei în temeiul împăcării părţilor poate avea loc doar după constatarea faptului că inculpatul a comis fapta incriminată. Încetarea pe acest motiv poate avea loc doar la etapa cercetării judecătoreşti şi a dezbaterilor judiciare, însă nu şi în şedinţă preliminară.

Instanţa este conştientă de faptul că, în conformitate cu art. 4 alin. (2) din Legea cu privire la Curtea Supremă de Justiţie nr. 64 din 30.03.2023, Avizele consultative au caracter de recomandare.

Cu toate acestea, având în vedere că avizul consultativ are ca scop unificarea practicii judiciare şi se publică pe pagina web oficială a Curţii Supreme de Justiţie, iar acest aviz reflectă şi susţine practica Curţii de Apel ca instanţă de recurs şi trage atenţia instanţei de fond că potrivit art. 451, coroborat cu art. 436 alin. (2) Cod de procedură penală, indicaţiile instanţei de recurs sunt obligatorii în măsura în care situaţia de fapt rămâne cea care a existat la soluţionarea recursului, *de facto* indică la obligativitatea respectării acestuia, mai ales în condiţiile în care ignorarea unei practici judiciare uniforme ar determina răspunderea disciplinară a judecătorului.

Avizul consultativ nu este, formal, „lege” în sensul art. 135 din Constituţie, este un act de interpretare judiciară cu autoritate de precedent pentru instanţele inferioare (fiind publicat oficial conform art. 331² alin. (7) Cod de procedură penală.

În ceea ce priveşte cuvintele „în conformitate cu legea” şi „prevăzute de lege”, care apar în articolele 8-11 din Convenţie, Curtea a înţeles întotdeauna termenul „lege” în „substanţial” sens, nu cel „formal”; a inclus atât „lege scrisă”, cuprinzând acte normative de rang inferior (a se vedea De Wilde, Ooms şi Versyp împotriva Belgiei, hotărârea din 18 iunie 1971, seria A nr. 12, pp. 45-46, § 93) şi reglementare, măsurile luate de organismele profesionale de reglementare în temeiul competenţelor independente de elaborare a normelor delegate acestora de către Parlament (a se vedea Barthold împotriva Germaniei, hotărârea din 25 martie 1985, Seria A nr. 90, pp. 21-22, § 46) şi legea nescrisă. **„Legea” trebuie înţeleasă ca include atât legea statutară, cât şi „legea” creată de judecători** (a se vedea, printre alte autorităţi, The Sunday Times împotriva Regatului Unit (nr. 1), hotărârea din 26 aprilie 1979, Seria A nr. 30 , p. 30, § 47; Kruslin, pp. 21-22, § 29 în fine şi Casado Coca împotriva Spaniei, hotărârea din 24 februarie 1994, Seria A nr. 285-A, p. 18, § 43). **În concluzie, „legea” este prevederea în vigoare aşa**

cum au interpretat-o instanțele competente. (Cauza Leyla Şahin împotriva Turciei (cererea nr. 44774/98) Hotărârea din 10 noiembrie 2005 §88)

Instanța sesizează că, prin efectul combinat al caracterului avizului și al normelor Codului de procedură penală pe care le interpretează, ansamblul normativ aplicabil în proces a devenit, în conținutul său normativ concret, cel stabilit de Curtea Supremă de Justiție, ceea ce face din acest „drept viu” obiectul legitim al controlului de constituționalitate.

Respectiv, excepția de neconstituționalitate nu se îndreaptă împotriva textului art. 285 alin. (2) pct. 1), art. 332, art. 350 sau art. 391 Cod de procedură penală luate izolat, ci împotriva acestor norme „în sensul/interpretarea dată prin Avizul consultativ al Curții Supreme de Justiție din 20 noiembrie 2025” (sau, mai general, împotriva normei privind încetarea procesului penal pentru împăcare, în interpretarea care limitează această posibilitate exclusiv la etapa cercetării judecătorești/dezbaterilor), ancorată și în practica judiciară (a se vedea Decizia Curții de Apel Nord vedea nr. 1r-953/2025 din 30 aprilie 2026), adică „Excepția de neconstituționalitate a art. 391 alin. (1) pct. 1), art. 350 alin. (1) coroborat cu art. 332 alin. (1) și art. 285 alin. (2) pct. 1) Cod de procedură penală, în interpretarea dată de Curtea Supremă de Justiție prin avizul consultativ din 20.11.2025, potrivit căreia încetarea procesului penal pentru împăcarea părților nu poate interveni în ședința preliminară”

Argumentul de fond este că nu norma scrisă este neconstituțională (ea, luată separat, nu impune nicio restricție de etapă), ci că interpretarea judiciară a adăugat o condiție restrictivă absentă din text, afectând un drept constituțional de exemplu, dreptul la un proces echitabil într-un termen rezonabil (art. 20 din Constituție) sau principiul proporționalității/previzibilității legii penale procesuale (art. 22 sau art. 23 alin. (2) din Constituție privind claritatea legii).

În jurisprudența sa Curtea constituțională a admis că interpretarea dată de autoritățile judiciare unui text de lege poate constitui obiectul unui control din neconstituționalitate (HOTĂRÂREA PRIVIND EXCEPȚIA DE NECONSTITUȚIONALITATE a articolului 125 lit. b) din Codul penal, a articolelor 7 alin. (7), 39 pct. 5), 313 alin. (6) din Codul de procedură penală și a unor prevederi din articolele 2 lit. d) și 16 lit. c) din Legea cu privire la Curtea Supremă de Justiție).

În acest context, instanța notează că, din prevederile relevante ale Codului penal și Codului de procedură penală, rezultă că următoarele aspecte:

- împăcarea produce efecte juridice **din momentul pornirii urmăririi penale și până la retragerea completului de judecată pentru deliberare** (art. 109 alin. (2) Cod penal);

- la împăcarea părții vătămate cu bănuitul, învinuitul, inculpatul în cazurile menționate la art. 276 alin.(1), **urmărirea penală încetează**. Împăcarea este personală și **produce efect doar dacă intervine până la rămânerea definitivă a hotărârii judecătorești** (art. 276 alin. (5) Cod de procedură penală);

- în cazul în care bănuitul sau învinuitul și partea vătămată, partea civilă au încheiat o tranzacție de împăcare sau de mediere, prezentată organului de urmărire penală, pe categoria infracțiunilor prevăzute la art.109 din Codul penal nr.985/2002, **procurorul este obligat să înceteze urmărirea penală față de bănuit sau învinuit dacă sunt întrunite condițiile pentru împăcare;** (art. 285 alin. (4¹) Cod de procedură penală);

- încetarea urmăririi penale în privința persoanei are loc **în orice moment al urmăririi penale** dacă se constată existența temeiurilor prevăzute la alin.(2) (art. 285 alin. (3) Cod de procedură penală);

- în cazul în care, **pe parcursul judecării cauzei**, se constată vreunul din temeiurile prevăzute în art.275 pct.5) –9), 285 alin.(2), precum și în cazurile prevăzute în art.53-60 din Codul penal, instanța, prin sentință motivată, încetează procesul penal în cauza respectivă; (art. 332 alin. (1) Cod de procedură penală);

- dacă **în ședința preliminară** s-au constatat temeiurile prevăzute în art.332, instanța, prin sentință motivată, încetează procesul penal în cauza respectivă (art. 350 alin. (1) teza I Cod de procedură penală).

Analizând situațiile respective, instanța notează că art. 109 alin. (2) Cod penal prevede *expressis verbis* că împăcarea produce efecte juridice din momentul pornirii urmăririi penale și până la retragerea completului de judecată pentru deliberare, iar, ca excepție, în cazul infracțiunilor prevăzute de art. 276 alin. (1) Cod de procedură penală, până la rămânerea definitivă a hotărârii judecătorești (art. 276 alin. (5) Cod de procedură penală).

Din conținutul art. art. 60 alin. (1) pct. 13), 64 alin. (2) pct. 21), art. 66 alin. (2) pct. 29), 276 alin. (5), 285 alin. (1) – (4) Cod de procedură penală, rezultă în cazul intervenirii împăcării bănuțitului/invinuitului cu partea vătămăată în faza urmăririi penale, din momentul pornirii urmăririi penale, în orice moment, procurorul încetează urmărirea penală. Potrivit art. 285 alin. (4)¹) Cod de procedură penală procurorul este obligat să înceteze urmărirea penală, dacă a intervenit împăcarea părților. În acest caz, acesta urmează să constate doar dacă sunt întrunite condițiile pentru împăcare.

Așa fiind, instanța notează că legiuitorul s-a arătat dispus să renunțe la urmărirea penală a unei persoane pentru săvârșirea unei infracțiuni și să o libereze de răspundere penală încă din faza incipientă a procedurilor penale, imediat după pornirea urmăririi penale, fără constatarea formală a unei vinovății. Simplul fapt că a intervenit împăcarea în condițiile prescise de lege este suficient pentru încetarea urmăririi penale.

În situația în care procurorul a refuzat încetarea urmăririi penale din motivul împăcării părților sau împăcarea a intervenit după întocmirea rechizitoriului și trimiterea cauzei în judecată, părțile au dreptul să formuleze o cerere de împăcare din motivul intervenirii împăcării în faza judecării cauzei.

Instanța sesizează că judecata este prevăzută de Titlul II din Partea Specială a Codului de procedură penală. Capitolul I din Titlul respectiv prevede condițiile generale ale judecării cauzei. Unul dintre articolele incluse în capitolul respectiv este art. 332 care prevede încetarea procesului penal în ședința de judecată. Având în vedere arhitectura Codului de procedură penală, instanța notează că articolul respectiv are un caracter general și guvernează întreaga procedură de judecare a cauzei, dacă nu sunt aplicabile alte norme cu caracter special.

Capitolul II și Capitolul III din Titlul II din Partea Specială a Codului de procedură penală, prevăd punerea pe rol a cauzei penale (repartizarea, medierea și ședința preliminară) și, respectiv, judecata în primă instanță.

Pentru a asigura celeritatea procedurilor și a evita cheltuielile judiciare nejustificate, instanța notează că legiuitorul în art. art. 345 alin. (4) pct. 3), 350 Cod procedură penală a prevăzut obligativitatea ca în ședința preliminară să se soluționeze chestiunea privind încetarea, totală sau parțială, a procesului penal, iar dacă în ședința preliminară s-au constatat temeiurile prevăzute în art. 332, instanța trebuie, prin sentință motivată, să înceteze procesul penal în cauza respectivă. Potrivit art. 351 alin. (1) Cod de procedură penală, instanța va numi cauza spre judecare decât dacă nu s-au constatat temeiuri pentru aplicarea prevederilor art. 348-350.

Având în vedere prevederile art. art. 285 alin (2) pct. 1), 332 alin. (1), 350 și 351 alin. (1) Cod de procedură penală, instanța constată că unul din temeiurile de încetare a procesului penal în ședința preliminară este intervenirea împăcării părților.

Aici, instanța trage atenția la poziționarea în arhitectura Codului de procedură penală a art. 344¹ „Soluționarea cauzei în procedura medierii ori împăcării părților”, amplasat între procedura de repartizare a cauzei și ședința preliminară, ceea ce impune concluzia a acordat o atenție deosebită justiției restaurative prin promovarea clară a procedurilor de mediere și stimularea împăcării părților încă din faza incipientă a judecării cauzei.

Potrivit Avizului Consultativ al Curții Supreme de justiție în cauza penală privind învinuirea lui Vladimir Cehovici (art. 186 alin. (2) lit. c) Cod penal) (Dosarul nr. 1avc-6/25 1-25053585-01-1avc-29092025), s-a menționat că în cauza respectivă nu este aplicabil nici art. 332 alin. (1) sau 350 alin. (1) Cod de procedură penală și că încetarea în această cauză este guvernată de art. 109 alin. (1) Cod penal și art. 285 alin. (2) pct. 1) Cod de procedură penală,

deși din textul faptelor rezultă că cererea inițială de împăcare a fost formulată în ședința preliminară.

În pct. pct. 21-27, din avizul respectiv Curtea a notat:

- împăcarea este temei de *nereabilitate* (art. 285 alin. (2) Cod de procedură penală) și nu echivalează cu nevinovăția;

- prin caracterul său de nereabilitate, presupune implicit recunoașterea/constatarea săvârșirii faptei de către inculpat (coroborat cu art. 385 alin. (1) CPP, care impune sentinței să constate existența faptei, autorul, elementele constitutive și vinovăția);

- Codul de procedură penală nu stabilește expres momentul procesual în care poate interveni încetarea procesului pe acest temei;

- împăcarea presupune fie (a) constatarea faptei de instanță în urma probatoriului, fie (b) recunoașterea neechivocă a inculpatului;

- recunoașterea inculpatului este valabilă doar dacă întrunește cumulativ: este voluntară și în deplină cunoștință de cauză; este supusă unui control jurisdicțional suficient (*Natsvlishvili și Togonidze v. Georgia*, § 92).

Curtea a exclus încetarea procesului în ședința preliminară, deoarece:

- niciuna din cele două ipoteze (constatare probatorie sau recunoaștere validă cu control jurisdicțional) nu se poate realiza la ședința preliminară;

- sentința se întemeiază exclusiv pe probele cercetate în ședința de judecată; cercetarea probelor nu are loc în ședința preliminară, ci doar în cercetarea judecătorească;

- recunoașterea vinovăției nu poate fundamenta singură soluția, fără confirmare din ansamblul probelor.

Dânsa a iterat că o încetare fără cercetarea probelor și fără stabilirea vinovăției riscă să sugereze vinovăția fără parcurgerea unei proceduri legale, că persoanele beneficiare ale unei încetări fără recunoașterea vinovăției nu trebuie tratate de autorități ca fiind de fapt vinovate și că este imposibil, juridic, să se constate vinovăția dacă procedura se încheie înainte de administrarea probelor/audierilor necesare fondului cauzei.

Sub aspect procedural a opinat că, dacă apărarea cere încetarea procesului penal până la începerea cercetării judecătorești, instanța de judecată urmează să clarifice dacă inculpatul recunoaște vinovăția și să îi explice consecințele unei asemenea recunoașteri. Dacă inculpatul recunoaște fapta, cu acordul apărării, cauza poate fi examinată conform art. 364¹ Cod de procedură penală sau în procedură generală. Dacă inculpatul nu recunoaște vinovăția, procesul penal urmează a fi desfășurat potrivit procedurii generale

În final, a concluzionat că împăcarea părților din motivul împăcării poate determina încetarea procesului penal doar la etapa cercetării judecătorești sau a dezbaterilor judiciare.

Instanța este conștientă de faptul că, în conformitate cu art. 285 alin. (1) și alin. (2) Cod de procedură penală, încetarea procesului penal din motivul împăcării părților este pe temei de nereabilitate.

Totuși, instanța nu rezonază cu faptul că încetarea pe un motiv de nereabilitate sugerează implicit că persoana a comis fapta incriminată; că împăcarea părților presupune că fapta a fost comisă de inculpat, dar tragerea acestuia la răspundere nu poate avea loc datorită împăcării părților; că împăcarea nu poate fi decât o consecință a constatării de către instanță, sau a recunoașterii de către inculpat a faptului că fapta infracțională există și că el a comis-o; că încetarea procesului penal fără cercetarea probelor și fără constatarea vinovăției poate aduce atingere prezumției de nevinovăție, deoarece o asemenea încetare lasă impresia că persoana ar fi fost vinovată, fără ca vinovăția să fi fost stabilită printr-o procedură stabilită de lege.

Instanța notează că temeiul de nereabilitate este o categorie de temeiuri pentru încetarea urmăririi penale sau a procesului penal care, spre deosebire de temeiurile de reabilitare, nu înlătură prezumția implicării persoanei în comiterea faptei, ele presupun (sau cel puțin nu contestă) că fapta a fost comisă și că, în principiu, persoana ar fi răspunzătoare, dar din motive

de politică penală, de oportunitate sau procedurale, statul renunță la tragerea ei efectivă la răspundere.

În opinia instanței, prin încetarea urmăririi penale sau a procesului penal pe motiv de nereabilitare statul renunță la tragerea persoanei la răspundere. Deși, în acest caz, poate persista suspiciuni că persoana ar fi putut săvârși infracțiunea, în lipsa unei hotărâri formale care să constate vinovăția, acestea nu sunt suficiente pentru a înlătura garanțiile prezumției de nevinovăție, persoana urmând a fi prezumată în continuare nevinovată. Există o diferență fundamentală între faptul de a spune că cineva este pur și simplu suspectat de comiterea unei infracțiuni și o declarație judiciară fără echivoc care avansează, în absența unei condamnări definitive, ideea că persoana vizată a comis infracțiunea respectivă (Stirmanov v. Rusia, nr. 31816/08, § 43).

În CAUZA FELIX GUȚU v. REPUBLICA MOLDOVA (Cererea nr. 13112/07) Hotărârea 20 octombrie 2020, Curtea:

„45. [...] reamintește că unul din aspectele prezumției de nevinovăție este de a preveni ca persoanele care au beneficiat de o achitare sau de o încetare a procedurilor să fie tratate de către reprezentanții sau autoritățile publice ca și cum ar fi fost de fapt vinovate de infracțiunea care le fusese imputată (ibidem, § 94, și G.I.E.M. S.R.L. și alții v. Italia (fond) [MC], nr. 1828/06 și alte 2, § 314, 28 iunie 2018). În plus, Curtea reiterează faptul că prezumția de nevinovăție este ignorată în cazul în care, fără stabilirea legală prealabilă a vinovăției unui acuzat și, în special, fără ca acesta din urmă să fi avut posibilitatea de a-și exercita drepturile la apărare, o decizie judecătorească care îl vizează reflectă sentimentul că este vinovat. Acesta poate fi cazul chiar și în lipsa unei constatări oficiale; o expunere de motive este suficientă pentru a lăsa impresia că judecătorul consideră persoana vizată ca fiind vinovată (a se vedea Minelli v. Elveția, 25 martie 1983, § 37, seria A nr. 62, și, mai recent, Allen, pre-citată, § 120, și Urat, pre-citată, § 52).

46. În aplicarea acestor principii, Curții îi revine, în primul rând, sarcina de a examina dacă ordonanța procuraturii din 20 mai 2005, la care au făcut referire judecătorii instanțelor civile, reprezintă o renunțare la procedura împotriva reclamantului sau o decizie care stabilea în mod legal vinovăția acestuia din urmă.

1. Cu referire la stabilirea faptului dacă ordonanța din 20 mai 2005 constituia o renunțare la urmărire sau la condamnare

47. Curtea ia în considerare faptul că Convenția trebuie citită în ansamblu, iar diversele sale prevederi trebuie interpretate în mod armonios și coerent (a se vedea Mihalache v. România [MC], nr. 54012/10, § 92, 8 iulie 2019).

48. În hotărârea Mihalache, pre-citată, Curtea a considerat că, în conformitate cu Articolul 4 § 1 din Protocolul nr. 7 la Convenție, intervenția unei instanțe nu era necesară pentru ca o decizie să poată fi considerată o „achitare” sau o „condamnare” (ibidem, § 95). De asemenea, ea a făcut următoarele precizări referitoare la stabilirea vinovăției penale:

„97. (...) Plecând de la textul Articolului 4 din Protocolul nr. 7, [Curtea] consideră că alegerea deliberată a cuvintelor „achitat sau condamnat” implică faptul că a avut loc o stabilire a vinovăției „penale” a acuzatului, în urma unei evaluări a circumstanțelor cauzei, cu alte cuvinte, că a avut loc o apreciere a fondului cauzei. Pentru ca o astfel de evaluare să aibă loc, este indispensabil ca autoritatea chemată să ia decizia să fie investită de dreptul intern cu o putere decizională care să-i permită examinarea fondului unei cauze. Această autoritate trebuie apoi să studieze sau să evalueze probele din dosar și să evalueze implicarea reclamantului în unul sau în toate evenimentele care au condus la sesizarea organelor de anchetă, în scopul de a determina dacă vinovăția penală a fost stabilită (a se vedea, mutatis mutandis, Allen v. Regatul Unit [MC], nr. 25424/09, § 127, CEDO 2013, o cauză referitoare la sfera de aplicare a prezumției de nevinovăție în baza Articolului 6 § 2 din Convenție, în care conținutul deciziei, și nu forma acesteia, a fost factorul decisiv pentru Curte).

98. Astfel, constatarea faptului că a existat o apreciere a circumstanțelor cauzei și a vinovăției sau a nevinovăției acuzatului poate fi susținută de evoluția procedurii într-o anumită cauză. Înțierea unei anchete penale cu învinuirea persoanei respective, audierea victimei, administrarea și examinarea probelor de către autoritatea competentă și luarea unei decizii motivate, bazată pe aceste probe, pot conduce la constatarea faptului că a existat o decizie cu privire la fondul cauzei. (...)”

49. Curtea consideră că aceeași abordare trebuie să fie adoptată și în prezenta cauză, în baza Articolului 6 § 2 din Convenție, pentru a determina dacă vinovăția penală a reclamantului a fost stabilită în mod legal.

a) Referitor la problema stabilirii faptului dacă a avut loc o examinare a fondului cauzei penale

50. Curtea relevă că, în conformitate cu legislația națională, procuratura avea competența de a efectua o anchetă cu privire la faptele imputate reclamantului. Înainte de adoptarea ordonanței din 20 mai 2005, ea a colectat probe și a interogată reclamantul, dar și un reprezentant al presupusei victime. Cu toate acestea, reclamantului nu i-a fost înaintată învinuirea, el având, la acel moment, statutul de bănuț.

51. În ordonanța respectivă, procuratura a prezentat probele din dosar, dar nu a efectuat propria examinare a tuturor circumstanțelor cauzei și nu a dat nicio apreciere caracterului, ilicit sau nu, al faptelor reclamantului. Într-adevăr, în această ordonanță procuratura nu s-a pronunțat cu privire la chestiunea întrunirii condițiilor necesare pentru calificarea faptelor imputate reclamantului. Prin comparație, în momentul în care procurorul a făcut o astfel de apreciere în celelalte ordonanțe adoptate anterior sau ulterior ordonanței din 20 mai 2005, el a concluzionat în mod constant că nu erau întrunite elementele constitutive ale infracțiunii imputate (a se vedea paragrafele 5, 16 și 18).

52. Astfel, Curtea concluzionează că ordonanța din 20 mai 2005 nu poate echivala cu o decizie care să conțină o apreciere a fondului cauzei penale a reclamantului.

53. Cu toate acestea, în ordonanța respectivă, procuratura a considerat că erau îndeplinite toate condițiile pentru aplicarea legii amnistiei din 2004 în privința reclamantului. Una din aceste condiții era, în special, acordul acestuia din urmă de a-i fi aplicată această lege.

54. Acum îi revine Curții să determine faptul, dacă această acceptare constituie o recunoaștere a vinovăției. Aceasta se rezumă la întrebarea dacă reclamantul a renunțat la drepturile sale garantate de Articolul 6 din Convenție și, mai exact, la drepturile sale de a fi prezumat nevinovat și de a nu contribui la propria sa învinuire.

b) Cu referire la întrebarea dacă reclamantul a renunțat la drepturile sale

55. Curtea reamintește că nici formularea, nici spiritul Articolului 6 din Convenție nu împiedică o persoană să renunțe de bună voie, în mod expres sau tacit, la garanțiile unui proces echitabil. Acest lucru se aplică, de asemenea, la soluționarea alternativă a cauzelor în materie penală, tranzacțiile penale fiind cel mai reprezentativ exemplu (a se vedea, în special, Natsvlishvili și Togonidze v. Georgia, nr. 9043/05, §§ 90-91, CEDO 2014 (extrase)). Totuși, pentru a intra în domeniul de aplicare a Convenției, o asemenea renunțare trebuie să fie stabilită în mod neechivoc și trebuie să fie însoțită de un minimum de garanții care să corespundă gravității sale. Ea nu trebuie să fie explicită, dar trebuie să fie voluntară, conștientă și clară. Înainte să se considere că un acuzat a renunțat în mod implicit, prin comportamentul său, la un drept important prevăzut la Articolul 6, trebuie să se stabilească faptul că el ar fi putut prevedea în mod rezonabil consecințele comportamentului său. În plus, această

renunțare nu trebuie să contravină niciunui interes public important (a se vedea Simeonov v. Bulgaria [MC], nr. 21980/04, § 115 și jurisprudența citată în acesta, 12 mai 2017, și Murtazaliyeva v. Rusia [MC], nr. 36658/05, § 117, 18 decembrie 2018).

56. Similar dreptului la un apărător sau (a se vedea Dvorski v. Croația [MC], nr. 25703/11, § 101, CEDO 2015) sau dreptului la interogarea unui martor (a se vedea Murtazaliyeva, pre-citată, § 118), Curtea constată că dreptul de a fi prezumat nevinovat, precum și cel de a nu contribui la propria incriminare, sunt drepturi fundamentale și constitutive ale noțiunii de proces echitabil (a se vedea Saunders v. Regatul Unit, 17 decembrie 1996, § 68, Culegeri de hotărâri și decizii 1996-VI, Allen, pre-citată, § 93, și Ibrahim și alții v. Regatul Unit [MC], nr. 50541/08 și alte 3, § 266, 13 septembrie 2016). Prin urmare, Curtea consideră că orice recunoaștere a vinovăției în cadrul unui acord încheiat cu autoritățile trebuie să respecte cu strictețe cerințele expuse în paragraful de mai sus.

57. Revenind la circumstanțele prezentei cauze, Curtea notează constatarea Curții Supreme de Justiție din decizia sa din 30 august 2006 (a se vedea § 13 supra), potrivit căreia cererea de amnistie formulată de către reclamant la procuratură constituia, de fapt, o recunoaștere a vinovăției. În această privință, ea reamintește că dispune de o competență limitată pentru a verifica dacă dreptul național a fost corect interpretat și aplicat; ea nu se poate substitui instanțelor naționale, rolul său fiind, în special, de a se asigura că deciziile acestora din urmă nu sunt arbitrare sau în mod vădit nefondate (a se vedea, printre multe altele, Anheuser-Busch Inc. v. Portugalia [MC], nr. 73049/01, §83, CEDO 2007-I, și Paci v. Belgia, nr. 45597/09, § 73, 17 aprilie 2018).

58. În primul rând, Curtea subliniază că, atunci când a avut ocazia să-și prezinte poziția în fața procuraturii, reclamantul a negat că ar fi comis infracțiunea imputată (a se vedea § 5 supra).

59. Apoi, Curtea atrage atenția la faptul că, în conformitate cu prevederile legale interne relevante pentru prezenta cauză (a se vedea § 21, 23 și 24 supra), amnistia putea fi aplicată la orice etapă a procesului penal. În special, prin aplicarea articolului 275 din Codul de procedură penală (a se vedea § 24 supra), intervenția amnistiei împiedica o continuare a urmăririi penale, în același mod ca, e.g., prescripția (a se vedea, în calitate de exemple de încetare a acțiunii publice care împiedică orice declarare a vinovăției, Stirmanov v. Rusia, nr. 31816/08, § 43 și jurisprudența citată în acesta, 29 ianuarie 2019).

60. În plus, Curtea constată că nici dispozițiile Legii privind amnistia din 2004, nici cele ale Codului penal sau ale Codului de procedură penală (a se vedea § 21, 23 și 24 supra) nu stabileau în mod expres că recunoașterea prealabilă a vinovăției era una dintre condițiile necesare pentru aplicarea actului de amnistie. De asemenea, din aceste dispoziții nu reiese cu certitudine că acceptarea de către un suspect a aplicării amnistiei în privința sa echivala cu recunoașterea vinovăției. Curtea acordă o atenție deosebită faptului că, spre deosebire de dispozițiile Legii privind amnistia din 2016 (a se vedea § 22 supra), cele din Legea privind amnistia din 2004 nu impuneau ca suspectul să manifeste o căință activă.

61. De asemenea, Curtea consideră că acceptarea de către reclamant a amnistiei nu poate fi privită ca o mărturisire în sensul clasic sau ca un autodenunț prevăzut la articolul 264 din Codul de procedură penală (a se vedea § 24 supra).

62. În plus, ea notează că, de fapt, Codul de procedură penală prevede în mod expres două situații în care o persoană poate fi obligată să-și recunoască vinovăția în cadrul unei forme de tranzacții cu procuratura, id est acordul de recunoaștere a vinovăției (articolul 504) și suspendarea condiționată a urmăririi penale (articolul 510). Cu toate acestea, Curtea observă că situația reclamantului în prezenta cauză nu corespunde niciuneia dintre cele două situații.

63. În final, Curtea observă că, în conformitate cu articolul 64 § 3 din Codul de procedură penală, exercitarea de către un suspect a drepturilor sale nu poate fi interpretată în detrimentul acestuia.

64. Prin urmare, ținând cont de dreptul intern relevant pentru prezenta cauză, Curtea consideră că reclamantul nu se putea aștepta, în mod rezonabil, ca cererea sa de amnistie formulată în timpul cercetării cauzei sale penale să fie interpretată ca o recunoaștere a vinovăției (a se compara cu Béres și alții v. Ungaria, nr. 59588/12 și alte 2, §§ 27-34, 17 ianuarie 2017, în care Curtea a concluzionat că renunțarea la urmărirea penală, prin efectul unei legi de amnistie, nu a încălcat Articolul 6 § 2 din Convenție, deoarece nimic din acea lege nu îi lega pe reclamanti de infracțiunea respectivă și că nicio altă circumstanță nu pune la îndoială nevinovăția lor). Prin urmare, Curtea nu poate afirma că în prezenta cauză a avut loc o renunțare conștientă și clară a reclamantului la dreptul său de a fi considerat nevinovat și la dreptul său de a nu contribui la propria incriminare. În plus, această presupusă renunțare nu a fost însoțită de nicio garanție proporțională gravității sale.

65. Cu referire la concluzia Curții Supreme de Justiție, potrivit căreia acceptarea de către reclamant a actului de amnistie a constituit, în fond, o recunoaștere a vinovăției, Curtea subliniază că ea nu se bazează pe niciun temei legal. Având în vedere și celelalte considerații expuse mai sus, Curtea consideră oportun, în prezenta cauză, să substituie soluția instanței supreme cu propria sa apreciere.

c) Concluzii referitoare la chestiunea dacă vinovăția reclamantului a fost stabilită

66. În concluzie, Curtea consideră că, în ordonanța din 20 mai 2005, procuratura nu a examinat fondul cauzei penale împotriva reclamantului și că, în plus, acesta din urmă nu a renunțat în mod valabil la garanțiile unui proces echitabil, în special la dreptul său de a fi prezumat nevinovat și la dreptul de a nu contribui la propria sa incriminare. Prin urmare, această ordonanță constituie o decizie care a determinat încetarea urmăririi penale din motive de amnistie, fără a stabili vinovăția reclamantului.

2. Cu referire la deciziile adoptate în procedura ulterioară

67. Curtea reiterează că liberarea de răspundere penală nu reprezintă în sine un obstacol la stabilirea, în baza unor cerințe probatorii mai puțin stricte, a răspunderii civile sau a unei alte forme de răspundere bazate pe aceleași fapte. Cu toate acestea, în absența unei condamnări penale definitive, dacă decizia adoptată în celelalte proceduri ar include o declarație care impută o responsabilitate penală reclamantului, aceasta ar ridica o întrebare în baza Articolului 6 § 2 din Convenție (a se vedea Teodor, pre-citată, § 39, și Urat, pre-citată, § 53 și jurisprudența citată în aceasta).

68. În prezenta cauză, Curtea constată că reclamantul nu dispunea de o decizie referitoare la fondul acuzației aduse împotriva lui și că, prin urmare, era posibilă exprimarea îndoielilor cu privire la nevinovăția lui (a se vedea Sekanina v. Austria, 25 august 1993, § 30, seria A nr. 266-A, și Allen, pre-citată, § 122). Cu toate acestea, ea reamintește că există o diferență fundamentală între afirmația că o persoană este pur și simplu bănuită de comiterea unei infracțiuni și constatarea judiciară fără echivoc care atestă, în absența unei condamnări definitive, că acea persoană a comis infracțiunea respectivă (a se vedea, printre multe altele, Peltreau-Villeneuve v. Elveția, nr. 60101/09, § 32, 28 octombrie 2014, și Stirmanov, pre-citată, § 43).

69. Curtea observă că reclamantul în prezenta cauză a fost concediat în conformitate cu articolul 86 alin. (1) lit. j) din Codul muncii (a se vedea § 20 supra), id est pentru comiterea unei sustrageri „stabilite printr-o hotărâre a instanței de judecată sau a organului de competență căruia ține aplicarea sancțiunilor administrative”. Simplul fapt că instanțele civile au confirmat acest motiv legal de concediere constituie o declarație fără echivoc că reclamantul era vinovat de comiterea presupusei infracțiuni, în pofida încetării urmăririi penale împotriva sa.

70. În plus, Curtea subliniază că, în decizia sa din 30 august 2006, Curtea Supremă de Justiție a insistat asupra faptului că cererea reclamantului de amnistie constituia, în fond, o recunoaștere a vinovăției (a se vedea § 13 supra). Cu toate acestea, o astfel de concluzie de la care, de altfel, Curtea a considerat că trebuie să se depărteze (a se vedea § 65 supra), nu lasă nicio îndoială cu privire la părerea judecătorilor instanței civile că reclamantul comisese o infracțiune.

71. În aceste circumstanțe, Curtea consideră că respectiva confirmare de către instanțele civile a concedierii reclamantului pentru sustragere, dar și formulările utilizate de către acestea, sunt incompatibile cu prezumția de nevinovăție de care ar trebui să se bucure reclamantul.

72. Prin urmare, a existat o încălcare a Articolului 6 § 2 din Convenție.”

Instanța remarcă faptul că pentru a fundamenta concluziile sale, Curtea Supremă de Justiție a făcut referire la jurisprudența CtEDO în hotărârea Felix Guțu v. Moldova, în care Curtea a reamintit că unul din aspectele prezumției de nevinovăție este de a preveni ca persoanele care au beneficiat de o încetare a procedurilor, fără recunoașterea vinovăției, să fie tratate de către autoritățile publice ca și cum ar fi fost de fapt vinovate de infracțiunea incriminată.

Totuși, instanța notează că niciun raționament din hotărârea respectivă nu obligă statele să continue procedurile penale, în cazul intervenirii unor temeiuri de încetare a procesului, pentru a proba vinovăția persoanei.

Din conținutul hotărârii respective rezultă că, în cazul în care autoritățile încetează procesul penal pe temei de nereabilitate, dacă aplicarea temeiului respectiv nu este condiționată prin lege de declarație de recunoaștere a vinovăției, persoana trebuie prezumată în continuare nevinovată.

În acest sens, instanța notează că nu există niciun text de lege care să condiționeze încetarea procesului penal din motivul împăcării pe o declarație de recunoaștere a vinovăției sau pe o obligație a autorităților de constatare a vinovăției (a se vedea *mutatis mutandis* § 60 hotărârea Felix Guțu v. Republica Moldova), spre deosebire de încetarea procesului penal în baza temeiurilor prevăzute de art. 53 Cod penal.

Deși, avizul Curții Supreme de Justiție se bazează pe raționamentele hotărârii Felix Guțu v. Republica Moldova, §21 din text pornește exact de la ideea că încetarea pe motiv de împăcare, fiind un temei de nereabilitare, „sugerează implicit” comiterea faptei. Deși speța Felix Guțu nu privea împăcarea, ci încetarea pe motiv de amnistie mecanismul este identic (tot temei de nereabilitare), CtEDO a constatat încălcarea art. 6§2 tocmai pentru că instanțele naționale au tratat simplul fapt că cererea de amnistie a fost formulată ca fiind, în esență, o recunoaștere a vinovăției, ceea ce a fost considerat incompatibil cu principiul prezumției de nevinovăție.

Argumentul că „nereabilitatea sugerează implicit vinovăția” este exact tipul de raționament pe care CtEDO l-a semnalat ca încălcând principiul prezumției de nevinovăție.

Din aceste considerente, în opinia instanței, raționamentul că încetarea procesului penal fără cercetarea probelor și fără constatarea vinovăției poate aduce atingere prezumției de nevinovăție, garantată de art. 21 din Constituția Republicii Moldova și art. 6 § 2 CEDO, deoarece o asemenea încetare lasă impresia că persoana ar fi fost vinovată, fără ca vinovăția să fi fost stabilită printr-o procedură stabilită de lege, este în disonanță cu raționamentele Curții din hotărârea Felix Guțu v. Republica Moldova, care a reiterat că, în astfel de cazuri, care nu condiționează încetarea procesului de o recunoaștere a vinovăției, persoana continuă să se prezume nevinovată.

În opinia instanței, temeiul de nereabilitare *per se* nu sugerează implicit că persoana este vinovată de săvârșirea infracțiunii, ci se impune prin renunțarea statului la urmărirea persoanei învinuită de săvârșirea unei infracțiuni și prin consecințele legate de acestei temei, în particular, prin imposibilitatea persoanei de a intenta o acțiune civilă privind acțiunile ilicite ale organului

de urmărire penală și/sau instanța de judecată și obligarea acesteia de a suporta cheltuielile judiciare (art. 229 Cod de procedură penală), precum și alte consecințe (art. 332 alin. (6) Cod de procedură penală).

Instanța notează că jurisprudența CtEDO, în principiu, nu se opune încetării proceselor penale la nivel național pe temeiuri de nereabilitare (prescripție, amnistie, împăcare) (Minelli împotriva Elveției pct. 34). În aceste cazuri, Curtea tratează aceste soluții ca fiind soluții neutre (nici condamnare și nici achitare) (Smoković împotriva Croației (dec.), 2019, pct. 43-45). Aceste proceduri au loc în conformitate cu dreptul național.

Deși, în avizul consultativ se indică la necesitatea recunoașterii vinovăției și/sau necesitatea constatării vinovăției pentru a înceta procedurile penale din motivul împăcării părților, nu există niciun text de lege care să impună această obligativitate ca o condiție *sine qua non* pentru operarea împăcării și încetarea acțiunii penale, spre deosebire de alte temeiuri de încetare (art. 53 Cod penal).

La aceste aspecte din legislația națională a tras atenția și CtEDO (a se vedea *mutatis mutandis* §60 din cauza Felix Guțu contra Moldovei).

Respectiv, prin jurisprudența instanțelor s-a impus o condiție nouă pentru operarea împăcării care nu este prevăzută de lege. Acest aspect creează un risc de legiferare pe cale judiciară, deoarece avizul consultativ, potrivit art. 331² Cod de procedură penală, are ca scop explicarea aplicării unei norme existente, nu crearea unei norme noi. Or, atâta vreme cât legea nu interzice expres încetarea procesului în ședința preliminară pentru cazurile de împăcare reglementate de art. 285 alin. (2) pct. 1), 332 alin. (1), 350 Cod de procedură penală, concluzia introduce, în fapt, o condiție procedurală suplimentară absentă din text, care, în opinia instanței, poate fi calificată ca depășind limitele funcției de interpretare și intrând în sfera creării de drept, ceea ce încalcă principiul separației puterilor în stat, intrând în sfera de activitatea a puterii legislative, ca unică putere care poate legifera.

În §21-22 se susține că împăcarea presupune implicit recunoașterea faptei de către inculpat. Însă art. 109 Cod penal nu condiționează împăcarea de nicio recunoaștere formală a vinovăției - este un acord între victimă și făptuitor, care poate interveni și din motive pur pragmatice (evitarea duratei procesului, evitarea cheltuielilor, relații de familie/vecinătate etc.), fără ca inculpatul să admită expres săvârșirea faptei. Construcția „împăcare = recunoaștere implicită” este o inferență a instanței, nu o cerință legală, și ridică o dificultate practică nerezolvată: ce se întâmplă când victima și inculpatul se împacă, dar inculpatul nu recunoaște fapta?

Avizul sugerează la §27 că atunci procesul trebuie continuat în procedură generală - ceea ce, practic, poate face imposibilă împăcarea în multe situații reale, contrar scopului declarat al instituției (soluționare rapidă, degrevare a instanțelor).

În acest context, instanța identifică două aspecte problematice:

1. pentru a putea obține încetarea rapidă a procesului din motivul împăcării inculpatul este „forțat” să recunoască formal vinovăția;
2. în cazul în care inculpatul nu-și recunoaște vinovăția trebuie să se urmeze procedura generală, chiar dacă finalitatea procedurilor este clară și previzibilă.

În acest context, instanța notează că „forțarea” inculpatului de a-și recunoaște vinovăția, deși legea nu prevede această condiție, pentru a obține încetarea procesului din motivul împăcării părților într-un termen cât mai restrâns, ridică o problemă din perspectiva art. 6§2 CtEDO, dreptului de a păstra tăcerea și de a nu mărturisi împotriva sa (*mutatis mutandis* Hotărârea Curții Constituționale privind controlul constituționalității unor dispoziții din articolul 185 din Codul de procedură penală (arestarea preventivă în cazul în care persoana nu și-a recunoscut vina în privința comiterii faptei imputate) (Sesizările nr.130g/2018, nr.133g/2018, nr.134a/2018 și nr.143g/2018) nr. 27 din 30.10.2018).

În plus, instanța notează că prevederile legale specifice stabilesc că faptul participării la mediere nu poate servi ca dovadă a recunoașterii vinovăției, ceea ce impune concluzia că

împăcarea părților nu poate avea la bază prezumția că persoana este vinovată de săvârșirea infracțiunii.

Instanța notează că părțile pot avea un interes deosebit pentru încetarea cât mai rapidă a procesului penal, inclusiv în ședința preliminară. Acest interes, cu titlu de exemplu, poate rezulta din următoarele aspecte:

- eliberarea din arest preventiv/arest la domiciliu, dacă este arestat (art. 195 alin. (5) pct. 2), 398 Cod de procedură penală;
- încetarea altor măsuri preventive/măsurilor de constrângere;
- ridicarea sechestrului, restituirea bunurilor ridicate;
- evitarea cheltuielilor;
- evitarea procedurilor penale complexe și de durată în privința inculpaților minori;
- evitarea revictimizării victimelor, inclusiv minorilor și victimelor violenței sexuale și alte forme de violență;
- evitarea altor consecințe ce rezultă din procedurile penale pendinte.

În opinia, instanței refuzul instanței de a înceta procesul în ședința preliminară, contrar normelor imperative ale art. art. 285 alin. (2) pct. 1), 332 alin. (1), 350 Cod de procedură penală, reprezintă o continuare „forțată” a procesului penal, justificată numai prin năzuința și dorința autorităților (nu a părților) de a constata vinovăția inculpatului. Această rezistență a instanțelor nu rezultă din texte de lege explicite și, în esență, este o poziție care nu se conciliază cu voința părților de a înceta procedurile penale cât mai rapid și, cel mai important, cu prevederile legale explicite care obligă instanța să înceteze procesul.

În accepțiunea, instanței, instituția împăcării trebuie guvernată în mod exclusiv de voința părților de a se împăca, cu condiția ca acesta voință să îndeplinească condițiile prevăzute de lege, și nu pe dorința autorităților de a constata „cu orice preț” vinovăția/ nevinovăția inculpatului.

Practica judiciară nu analizează deloc costul acestei soluții asupra celerității procesului penal (principiu protejat și de art. 6 CEDO, sub aspectul termenului rezonabil). Impunerea obligatorie a cercetării judecătorești complete chiar și în cauze simple, necontestate, în care ambele părți doresc încetarea imediată prin împăcare, poate genera întârzieri disproportionale și o sarcină suplimentară asupra instanțelor - un cost care nu este pus în balanță cu beneficiul, în opinia Curții, protejării prezumției de nevinovăție, cu toate că soluția respective ar fi favorabilă inculpatului din perspectiva faptului că dânsul este prezumat în continuare nevinovat, excluzând consecințele ce rezultă din încetarea procesului pe temei de nereabilitare.

În opinia instanței, în ședința preliminară o instanță nu se poate opune încetării procesului din motivul împăcării părților. Totuși, instanța ar trebui să constate dacă încetarea părților are la bază un consimțământ neviciat, dacă acestea conștientizează efectele încetării procesului pe motiv de împăcare și dacă își asumă toate consecințele ce rezultă din încetarea procesului pe temei de nereabilitare.

În ceea ce privește raționamentul că Codul de procedură penală nu stabilește clar momentul procesual în care procesul penal poate fi încetat ca urmare a împăcării părților, instanța consideră că art. 109 alin. (2), art. 276 alin. (5), art. 285 alin. (3), art. 332 alin. (1), art. 350 alin. (1) teza I Cod de procedură penală, nu lasă nici un loc de interpretare că împăcarea produce efecte juridice din momentul pornirii urmăririi penale și până la retragerea completului de judecată pentru deliberare, iar, ca excepție, în cazul infracțiunilor prevăzute de art. 276 alin. (1) Cod de procedură penală, până la rămânerea definitivă a hotărârii judecătorești.

În particular, aplicabil speței, este art. 332 alin. (1) Cod de procedură penală, care prevede că încetarea poate interveni pe tot parcursul judecării cauzei, iar art. 350 alin. (1) teza I Cod de procedură penală, stabilește *expressis verbis* că încetarea poate avea loc și în ședința preliminară.

În §59 din cauza Felix Guțu contra Moldovei Curtea atrage atenția la faptul că, în conformitate cu prevederile legale interne relevante, amnistia putea fi aplicată la orice etapă a

procesului penal. În special, prin aplicarea articolului 275 din Codul de procedură penală, intervenția amnistiei împiedică o continuare a urmăririi penale.

Având în vedere că încetarea procesului din motiv de împăcare se supune acelorași reguli, aceasta poate fi aplicată la orice etapă a procesului penal, iar intervenirea împăcării împiedică o continuare a procesului penal.

Instanța reiterează că, după poziționarea sa în arhitectura Codului de procedură penală și conceptual, art. 332 Cod de procedură penală guvernează întreaga procedură de judecare a cauzei.

Sintagma „pe parcursul judecării cauzei” nu lasă loc de interpretare și nu distinge între ședința preliminară (cu atât mai mult art. 350 Cod de procedură penală prevede expres) și judecarea cauzei în fond (partea pregătitoare a ședinței, cercetarea judecătorească, dezbateri) în care poate interveni împăcarea.

În consecință, în opinia instanței, împăcarea poate avea loc oricând în cursul judecării până la retragerea completului de judecată pentru deliberare, iar, ca excepție, în cazul infracțiunilor prevăzute de art. 276 alin. (1) Cod de procedură penală, până la rămânerea definitivă a hotărârii judecătorești, or, în acest caz, trebuie aplicat principiul *ubi lex non distinguit, nec nos distinguere debemus*.

Cu toate acestea, în practica consolidată în Aviz s-a statuat că încetarea procesului penal pe motivul împăcării părților poate avea loc doar la etapa cercetării judecătorești sau a dezbaterilor judiciare, golind de substanță și consistență prevederile art. 350 Cod de procedură penală.

În plus, dacă la încetarea procesului în dezbaterile judiciare nu ridică o problemă evidentă, având în vedere raționamentele din avizul respectiv privind necesitatea constatării vinovăției, ceea ce este caracteristic sentinței de condamnare, nu este clar când anume la etapa cercetării judecătorești poate opera împăcarea, or, în conformitate cu art. 389 alin. (1) Cod de procedură penală, sentința de condamnare se adoptă numai în condiția în care, în urma cercetării judecătorești, vinovăția inculpatului în săvârșirea infracțiunii a fost confirmată prin ansamblul de probe cercetate de instanța de judecată.

Respectiv, nu este clar cum poate constatata instanța vinovăția inculpatului, dacă cererea de încetare a procesului a fost formulată la etapa cercetării judecătorești, spre exemplu, imediat după expunerea de către acuzatorul de stat a învinuirii formulate (art. 366 Cod de procedură penală), or, în acest caz, deși a început cercetarea judecătorească, încă nu a fost cercetată nicio probă, ceea ce determină imposibilitatea de a constata vinovăția inculpatului și la această etapă a cercetării judecătorești, după logica raționamentelor reflectate din hotărârea G.I.E.M. S.R.L. și alții v. Italia.

În opinia instanței, sub aspect temporal, având în vedere arhitectura Codului de procedură penală, trebuie să existe o distincție clară referitoare la modul de aplicare a prevederilor art. 332 (plasat în condițiile generale de judecare a cauzei) și art. 391 Cod de procedură penală (plasat la judecarea cauzei în primă instanță, după toate etapele judecării, inclusiv după deliberare).

Respectiv, în opinia instanței, prevederile art. 332 Cod de procedură penală urmează să se aplice în toate cazurile până la dezbaterile judiciare, inclusiv în ședința preliminară, în timp ce art. 391 Cod de procedură penală trebuie să se aplice doar dacă împăcarea a intervenit în dezbaterile judiciare, deoarece doar în acest caz au fost cercetate toate probele și părțile au avut posibilitatea să se expună în contradictoriu în dezbaterile judiciare.

În practică, formularea cererilor de împăcare în dezbaterile judiciare prezintă de obicei o excepție decât o regulă, or părțile tind să pună capăt procesului penal prin cereri de împăcare în faze inițiale ale procedurilor, inclusiv în ședința preliminară.

În faza dezbaterilor judiciare împăcare intervine în cele mai dese situații din motiv că abia atunci părțile s-au arătat dispuse să se împace, fie abia atunci inculpatul a reparat prejudiciul și,

la fel, poate interveni dacă în rezultatul cercetării judecătorești s-a cerut recalificarea faptei într-o componentă de infracțiune pentru care legea prevede împăcarea.

Instanța remarcă faptul că raționamentele indicate în aviz referitoare la momentul în care poate interveni împăcare la judecarea cauzei în fond s-au bazat pe necesitatea constatării vinovăției persoanei care a optat pentru încetarea procesului din motivul împăcării, din motiv ca aceasta ar putea fi constată doar în rezultatul cercetării probelor.

Aceste raționamente sau bazat pe prevederile art. 385 Cod penal, care, în lumina art. 394 alin. (1) Cod de procedură penală (Partea descriptivă a sentinței de condamnare) sunt caracteristice în marea lor parte unei sentințe de condamnare.

În conformitate cu art. 394 alin. (4) Cod de procedură penală, partea descriptivă a sentinței de încetare a procesului penal trebuie să conțină descrierea și motivarea temeiurilor pentru încetarea procesului penal, iar, în conformitate cu art. 394 alin. (4) pct. 2) Cod de procedură penală, dispozitivul sentinței de achitare sau de încetare a procesului penal trebuie să cuprindă dispoziția de achitare a inculpatului sau de încetare a procesului penal și motivul pe care se întemeiază achitarea sau încetarea procesului.

Respectiv, instanța notează că normele specifice ale sentinței de încetare a procesului penal nu prevăd obligativitatea constatării unei vinovății nici în partea descriptivă și nici în dispozitiv.

Având în vedere jurisprudența CtEDO, care oferă soluției de încetare a procesului penal a unui caracter neutru, și normele legale relevante, în opinia instanței, pentru a se pronunța asupra încetării procesului penal, instanța se poate rezuma doar la constatări care să nu pună la dubiu nevinovăția persoanei, cu excepția cazului în care împăcarea intervine în dezbaterile judiciare, în rest trebuie să indice descrierea și motivarea temeiurilor pentru încetarea procesului penal.

Instanța notează că încetarea procesului penal în faza inițială a procedurilor fără cercetarea probelor și fără constatarea formală a unei vinovății nu este contrară jurisprudenței CtEDO și nu afectează prezumția de nevinovăție. Mai mult decât atât, această soluție de încetare a procedurilor penale în fazele inițiale, până la începerea cercetării judecătorești nu reprezintă o abordare izolată. Spre exemplu art. 159 alin. (3) din Codul penal al României prevede că, împăcarea produce efecte numai cu privire la persoanele între care a intervenit și dacă are loc până la citirea actului de sesizare a instanței.

Respectiv, Codul penal al României limitează și mai mult perioada în care poate interveni împăcarea și aceasta poate interveni, în mod clar, doar până la începerea cercetării judecătorești, excluzând cercetarea judecătorească și dezbaterile judiciare.

Așa fiind, instanța notează că limitarea prin practica judiciară a încetării procesului penal pe motivul împăcării doar la etapa cercetării judecătorești sau a dezbaterilor judiciare aparent sunt ignorate normele imperative referitoare la încetarea procesului penal în ședința preliminară.

Interpretarea respectivă ignoră și lipsește de substanță instituția medierii, căruia legiuitorul i-a acordat un loc încă la etapa de punere pe rol a cauzei penale, precum și modificările legislative care au survenit pe parcurs pentru fortificare instituției de încetare a procesului penal în ședința preliminară (a se vedea legea pentru modificarea unor acte normative (perfecționarea mecanismului de confiscare a bunurilor infracționale) nr. 35 din 13.03.2025 prin care au fost completate art. 229, 332 Cod de procedură penală), or în măsura în care practica instanțelor neagă în general posibilitatea încetării procesului penal în ședința preliminară, orice modificare legislativă *ab initio* este golită de conținut.

Instanța consideră că orice normă prevăzută de lege trebuie interpretată și aplicată în sensul în care produce efecte juridice și nu în sensul în care nu produce niciun efect (*Actus interpretandus est potius ut valeat quam pereat*).

Sintetizând cele expuse, instanța consideră refuzul instanțelor de înceta procesul penal în ședința preliminară, contrar prevederilor art. art. 285 alin. (2) pct. 1), 332 alin. (1), 350 Cod de procedură penală, încalcă dreptul părților la judecarea cauzei în termen rezonabil a cauzei, care

având în vedere prevederile legale relevante este unul previzibil (20 zile pentru ședința preliminară și 45 zile lucrătoare pentru pronunțarea sentinței), contrar prevederilor art. 6§1 CEDO și art. 20 din Constituție.

Instanța consideră că determinarea instanțelor de a continua procesul, deși în ședința preliminară au fost formulate cereri de încetare a procesului pe temei de împăcare poate genera varii consecințe cu profunde implicații asupra drepturilor fundamentale.

În acest caz, *prima facie* nu soluția în sine afectează drepturile fundamentale, ci efectele pe care le poate genera soluția respectivă.

Spre exemplu în cauza NEGRU v. REPUBLICA MOLDOVA (Cererea nr. 7336/11) din 27 iunie 2023 Curtea a reținut că, potrivit legislației moldovenești, decizia de a include o persoană în lista persoanelor căutate implica prelucrarea datelor cu caracter personal în Sistemul național integrat automatizat de evidență a infracțiunilor, a cauzelor penale și a infractorilor, avea un impact asupra cazierului judiciar al persoanei și autoriza Serviciul Grăniceri să rețină persoana în cauză (a se vedea paragrafele 16-18 de mai sus), constatând o încălcare a Articolului 8 din Convenție, prin efectele pe care le-a avut ordonanța de anunțare în căutare.

În această cauză, instanța consideră că prin refuzul instanței de a înceta procesul penal din motivul împăcării în baza unor cereri formulate în ședința preliminară și implicit prin perpetuarea procedurilor poate fi afectate mai multe drepturi fundamentale, spre exemplu:

- dreptul la libertate și siguranță (aplicarea/menținerea persoanei în stare de arestare pe durata judecării cauzei în fond, chiar dacă legea prevede încetarea procesului penal în ședința preliminară, ceea ce implică și încetarea de drept a măsurii preventive) (în opinia instanței prelungirea arestării preventive în condițiile în care părțile au solicitat încetarea procesului în ședința preliminară poate ridica o problemă din perspectiva art. 5§1 din Convenție, existând o întrebare dacă, în acest caz, privarea de libertatea ar fi făcută „potrivit căilor legale”);

- dreptul la libera circulație (aplicarea/menținerea măsurii preventive obligarea de a nu părăsi țara/localitatea, aplicarea/menținerea obligației de a se prezenta pe durata judecării cauzei în fond, chiar dacă legea prevede încetarea procesului penal în ședința preliminară, ceea ce implică și încetarea de drept a măsurii preventive);

- dreptul de proprietate (aplicarea/menținerea măsurii de constrângere a sechestrului, ridicarea bunurilor);

- dreptul la viață privată (revictimizarea victimelor, inclusiv minorilor și victimelor violenței sexuale și alte forme de violență într-un proces fără miză) etc.

De aceea refuzul încetării procesului în ședința preliminară nu trebuie să fie considerat ca fiind lipsit de implicații juridice profunde, ci trebuie privit ca un context care dă temei pentru continuarea ingerințelor în drepturile fundamentale, deși rezultatul procedurilor este previzibil.

Condiționarea încetării procesului prin obligarea *de facto* a inculpatului să aleagă între recunoașterea faptei, pentru încetare rapidă, sau parcurgerea integrală a procedurii, dacă nu și-a recunoscut vinovăția, condiție neprevăzută de lege, este contrară art. 6§1 CEDO și art. 20 din Constituție, din perspectiva încălcării dreptului de a păstra tăcerea și de a nu mărturisi împotriva sa.

Concomitent instanța notează că o astfel de condiție nu rezultă din lege și, prin urmare, nu poate fi considerată previzibilă pentru părțile procesului penal.

Raționamentul că încetarea pe un motiv de nereabilitare prin împăcare sugerează implicit că persoana a comis fapta incriminată și că împăcarea părților presupune că fapta a fost comisă de inculpat, dar tragerea acestuia la răspundere nu poate avea loc datorită împăcării părților este contrară prevederilor art. 6§2 CEDO și art. 21 din Constituție și încalcă principiul prezumției de nevinovăție după cum a constatat CtEDO în cauza Felix Guțu contra Republicii Moldova.

V – CERINȚELE AUTORULUI SESIZĂRII

În temeiul articolelor 135 alin. (1) lit. a) și g) din Constituție, Judecătoria Ungheni solicită Onoratei Curți Constituționale:

Să admită sesizarea privind excepția de neconstituționalitate.

Să declare neconstituționale prevederile art. 285 alin. (2) pct. 1), art. 350 alin. (1), art. 332 alin. (1) și art. 391 alin. (1) pct. 1) din Codul de procedură penală, în măsura în care acestea sunt interpretate și aplicate în sensul în care încetarea procesului penal în ședința preliminară este condiționată de recunoașterea vinovăției inculpatului și interzice instanței de judecată să dispună încetarea procesului penal pe motivul împăcării părților în cadrul ședinței preliminare, fiind o condiție restrictivă absentă din textul legii, contrar prevederilor art. art. 6, 20, 21 și 23 alineatul (2) din Constituție.

VI - LISTA DOCUMENTELOR

- a. Copia încheierii de ridicare a excepției de neconstituționalitate;
- b. Copia rechizitoriului;
- c. Copia procesul-verbal al ședinței preliminare;
- d. Copiile cererilor de împăcare;
- e. Copiile actelor cu jurisprudența relevantă.

VII - DECLARAȚIA ȘI SEMNATURA

Declar pe onoare că informațiile ce figurează în prezentul formular de sesizare sunt exacte.

Locul: mun. Ungheni
Data: 15 septembrie 2026

Judecător în Judecătoria Ungheni,

Ion GHIZDARI

Digitally signed by Ghizdari Ion
Date: 2026.09.15 11:05:11 MSK
Reason: MoldSign Signature
Location: Moldova
MOLDOVA EUROPEANĂ

ÎNCHIEIERE

10 septembrie 2026

mun. Ungheni

Judecătoria Ungheni, instanța în componența:

Președintele ședinței, judecător
grefier

Ion Ghizdari
Loridana Glodeanu

examinând în ședință preliminară cererile de încetare a procesului din motivul împăcării părților, formulate în cauza penală de învinuire a lui Pelin Dorin de săvârșirea infracțiunii prevăzute de art. 166 alin. (1) Cod penal,

CONSTATĂ:

La data de 20 octombrie 2025, în Judecătoria Ungheni a fost înregistrată cauza penală de învinuire a lui Pelin Dorin de săvârșirea infracțiunii prevăzute de art. 166 alin. (1) Cod penal.

În ședința preliminară din data de 20 noiembrie 2025, partea vătămată și inculpatul au formulat cereri de încetare a procesului penal, din motivul împăcării părților. Instanța a examinat cererile respective, fixând o altă ședință pentru a se expune asupra lor în temeiul art. 350 Cod de procedură penală.

La aceeași dată Curtea Supremă de Justiție a emis Avizul Consultativ în cauza penală privind învinuirea lui Vladimir Cehovici (art. 186 alin. (2) lit. c) Cod penal) (Dosarul nr. 1avc-6/251-25053585-01-1avc-29092025), potrivit căruia, încetarea procesului penal la etapa judecării cauzei în temeiul împăcării părților poate avea loc doar după constatarea faptului că inculpatul a comis fapta incriminată. Încetarea pe acest motiv poate avea loc doar la etapa cercetării judecătorești și a dezbaterilor judiciare, însă nu și în ședință preliminară.

Studiind materialele cauzei penale, instanța consideră necesar de a ridica din oficiu excepția de neconstituționalitate a prevederilor art. 285 alin. (2) pct. 1), art. 350 alin. (1), art. 332 alin. (1) și art. 391 alin. (1) pct. 1) din Codul de procedură penală, în măsura în care acestea sunt interpretate și aplicate în sensul în care încetarea procesului penal în ședința preliminară este condiționată de recunoașterea vinovăției inculpatului și interzice instanței de judecată să dispună încetarea procesului penal pe motivul împăcării părților în cadrul ședinței preliminare, fiind o condiție restrictivă absentă din textul legii.

În opinia judecătorului, sensul acordat de instanțe prevederilor respective sunt contrare prevederilor art. 6, 20, 21 și 23 alineatul (2) din Constituție, iar motivarea va fi expusă într-o sesizare separată.

În conformitate cu art. 7 alin. (3) Cod de procedură penală, *în cazul existenței incertitudinii cu privire la constituționalitatea legilor și a hotărârilor Parlamentului, a decretelor Președintelui Republicii Moldova, a hotărârilor și a ordonanțelor Guvernului, care urmează a fi aplicate în procesul judecării cauzei, instanța de judecată, din oficiu sau la cererea unui participant la proces, sesizează Curtea Constituțională pentru a se pronunța asupra constituționalității acestora.*

În conformitate cu art. 7 alin. (3¹) Cod de procedură penală, *la ridicarea excepției de neconstituționalitate și la sesizarea Curții Constituționale, instanța de judecată nu este în drept să se pronunțe asupra temeiniciei sesizării sau asupra conformității normelor contestate cu prevederile Constituției, limitându-se la verificarea întrunirii următoarelor condiții:*

a) *obiectul excepției intră în categoria actelor prevăzute la art.135 alin.(1) lit.a) din Constituție;*

b) *excepția este ridicată de către una dintre părți sau de reprezentantul acesteia ori de către instanța de judecată din oficiu;*

c) *prevederile contestate urmează a fi aplicate în procesul judecării cauzei;*

d) *nu există o hotărâre anterioară a Curții Constituționale având ca obiect prevederile contestate.*

Ținând cont de faptul că există incertitudini privind constituționalitatea normelor respective de faptul că obiectul excepției intră în categoria actelor cuprinse la articolul 135 alin. (1) lit. a) din Constituție, de faptul că prevederile contestate urmează a fi aplicate la soluționarea cauzei, de faptul că instanța nu a identificat o hotărâre anterioară a Curții, având ca obiect prevederile contestate, pe

motivele invocate, de faptul că, în caz de incertitudine privind constituționalitatea legii, instanța este obligată să sesizeze din oficiu Curtea Constituțională, instanța consideră necesar de a sesiza Curtea Constituțională pentru a soluționa excepția de neconstituționalitate a prevederilor menționate.

În temeiul celor expuse *supra*, în conformitate cu art. art. 7, 341-342 Cod de procedură penală, instanța

DISPUNE :

1. Se ridică *ex officio* excepția de neconstituționalitate a prevederile art. 285 alin. (2) pct. 1), art. 350 alin. (1), art. 332 alin. (1) și art. 391 alin. (1) pct. 1) din Codul de procedură penală, în măsura în care acestea sunt interpretate și aplicate în sensul în care încetarea procesului penal în ședința preliminară este condiționată de recunoașterea vinovăției inculpatului și interzice instanței de judecată să dispună încetarea procesului penal pe motivul împăcării părților în cadrul ședinței preliminare, fiind o condiție restrictivă absentă din textul legii.

2. Se remite Curții Constituționale sesizarea în vederea verificării constituționalității prevederile art. 285 alin. (2) pct. 1), art. 350 alin. (1), art. 332 alin. (1) și art. 391 alin. (1) pct. 1) din Codul de procedură penală, în măsura în care acestea sunt interpretate și aplicate în sensul în care încetarea procesului penal în ședința preliminară este condiționată de recunoașterea vinovăției inculpatului și interzice instanței de judecată să dispună încetarea procesului penal pe motivul împăcării părților în cadrul ședinței preliminare, fiind o condiție restrictivă absentă din textul legii, prin prisma prevederilor art. art. 6, 20, 21 și 23 alineatul (2) din Constituție.

3. Încheierea este definitivă.

**Președintele ședinței,
Judecător**

Ion GHIZDARI